

Kvalitetsrapport

for dagtilbud 2019 – 2020

Favrskov
Kommune

Indhold

1. Indledning.....	2
1.1 Rapportens opbygning	2
1.2 Favrskov Kommunes kvalitetsmodel på dagtilbudsområdet	2
1.3 Sammenfattende helhedsvurdering	5
2. Kvalitetsmåling i daginstitutionerne og afrapportering af det pædagogiske tilsyn	7
2.1 Vurdering af resultater	9
2.2 Opfølgning på resultater.....	13
2.3 Afrapportering af tilsyn i Dagplejen	14
2.4 Afrapportering af pædagogisk tilsyn i private dagtilbud	15
3. Forældretilfredshedsundersøgelsen 2019	16
3.1 Samlet resultat af forældretilfredshedsundersøgelsen på dagtilbudsområdet.....	16
Dagplejeområdet og daginstitutionsoverområdet gennemgås særskilt neden for i afsnit 4.2 og 4.4.	17
3.2 Sammenfatning af resultat for dagplejen	17
3.3 Sammenfatning af resultat for daginstitutioner	18
4. Kvalitetsparametre	19
4.1 Antal børn pr. medarbejder	19
4.2 Uddannet personale.....	22
4.3 Sygefravær.....	25
4.4 Regnskabsresultat	27
4.5 Sprogvurderingsresultater	28
4.5.1 Sprogvurderingsresultater for treårige.....	30
4.5.1 Sprogvurderingsresultater i 0. klasse	31
4.6 Motorikvurderinger	34
4.7 Skoleudsættelser	37
4.8 Formel kompetenceudvikling.....	38
5. Opfølgning på indsatsområder fra kvalitetsrapporten for 2017-2018	41
5.1 Bevidste lege- og læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i et børneperspektiv og med legen som grundlæggende.	41
5.2 Styrket tidlig opsporing og forebyggelse	42
5.3 Videreudvikling af den sproglige indsats	42
5.4 Sammenhængende motorisk indsats 0-10 år.....	43

1. Indledning

Kvalitetsrapporten er et styrings- og dialogværktøj for dagtilbudsområdet, der udarbejdes hvert andet år. Rapporten skal understøtte en systematisk evaluering og resultatopfølgning og fungere som grundlag for fremadrettet dialog og kvalitetsudvikling. Det gælder både mellem medarbejdere og ledere på dagtilbudsområdet og i dialogen mellem Børn og Kultur, Børne- og skoleudvalget, ledelse og forældrebestyrelser på dagtilbudsområdet. Rapportens fremstilling af resultater og analyser skal således danne grundlag for nysgerrighed, refleksion og dialog til gavn for kvalitetsudviklingen på dagtilbudsområdet.

Denne kvalitetsrapport dækker perioden 2019 – 2020. Datagrundlaget for rapporten er fra 2019 og dækker seks institutionsområder med i alt 27 institutionsenheder, den selvejende daginstitution Hadsten Børnehave samt Dagplejen, dvs. i alt 29 enheder. I kvalitetsrapporten for 2018-2020 blev oplysningerne i kvalitetsoplysningerne opgjort i forhold til de tidligere områder inden områdeændringen i Hammel og Thorsø/Ulstrup, der trådte i kraft 1. januar 2019. Det betyder, at sammenligningen med data fra forrige kvalitetsrapport vanskeliggøres i disse to geografiske områder, hvilket der må tages højde for i den lokale opfølgning.

1.1 Rapportens opbygning

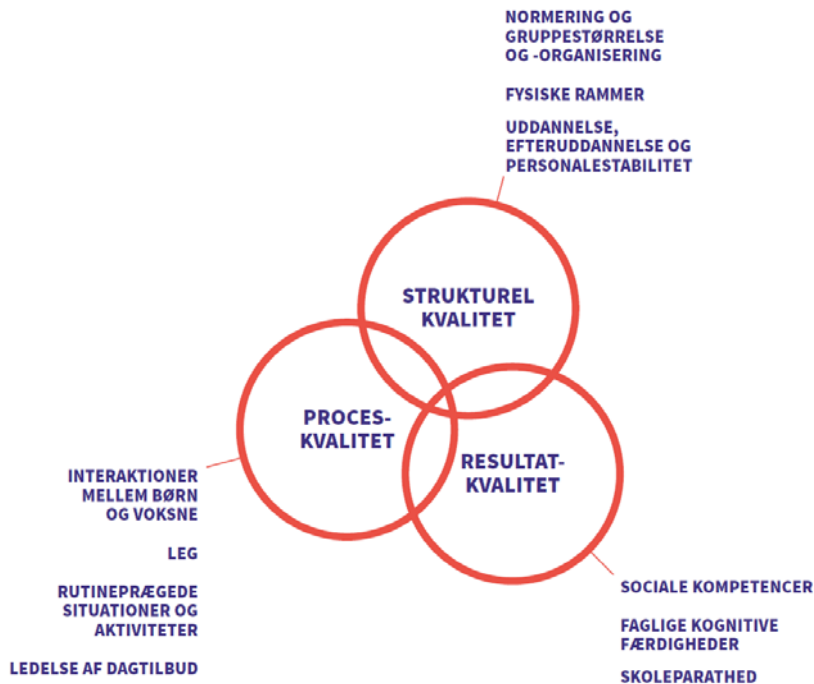
Kvalitetsrapporten er opdelt i fem afsnit:

- Det første afsnit beskriver kvalitetsrapportens formål og Favrskov Kommunes kvalitetsmodel, som kvalitetsrapporten er bygget op om. Herudover opsummeres vurderingerne på baggrund af rapportens resultater.
- Afsnit to og tre beskriver resultaterne af hhv. kvalitetsmåling i dagtilbud og forældretilfredshedsundersøgelsen.
- I afsnit fire vises resultaterne for de otte kvalitetsparametre i 2019.
- Det afsluttende afsnit fem beskriver status på de indsatsområder, der blev besluttet i forbindelse med kvalitetsrapporten for 2018-2019.

1.2 Favrskov Kommunes kvalitetsmodel på dagtilbudsområdet

Forskning viser, at gode dagtilbud med et læringsmiljø af høj kvalitet er afgørende for børnenes trivsel, læring og udvikling. Dagtilbud af høj kvalitet gør en stor forskel for børns liv både her og nu og langt ind i voksenlivet. Især børn i udsatte positioner får bedre livsmuligheder, når de har gået i gode dagtilbud.

Derfor er kvalitet på dagtilbudsområdet både nationalt og lokalt noget, der har stigende bevågenhed. Da kvalitetsbegrebet ud fra et forskningsperspektiv fortsat er et relativt nyt begreb, er der endnu ikke udviklet et fælles nationalt sprog for, hvordan kvalitet på dagtilbudsområdet defineres. Der er mange forskellige bud, og i Favrskov Kommune tager modellen for kvalitetsudvikling afsæt i det, der på nuværende tidspunkt er forskningsmæssigt belæg for. Modellen er således bygget op omkring en forskningsopsamling, som Danmarks Evalueringsinstitut udgav i 2017, der opsamler nogle af de mest centrale pointer fra forskning i kvalitet i dagtilbud. Opsamlingen skelner mellem tre elementer af kvalitet, der hænger sammen og påvirker hinanden. De tre elementer er illustreret i nedenstående figur:

Figur 1. Tre kvalitetselementer fra Kvalitet i dagtilbud, Pointer fra forskning, EVA 2017

Figuren illustrerer, at kvaliteten på dagtilbudsområdet kan indkredses ved at fokusere på:

- Strukturelle elementer som de rammer og forhold den pædagogiske praksis arbejder inden for, og som handler om uddannelse, normeringer, fysiske rammer m.m. i dagtilbuddet.
- Resultatelementer der har at gøre med dagtilbuddets arbejde med at lægge fundamentet for børnenes videre færd i livet såsom skoleparathed og sproglige og sociale færdigheder.
- Proceselementer der handler om den pædagogiske kvalitet i interaktioner f.eks. mellem børn og voksne og børns sociale og emotionelle udvikling gennem leg og aktiviteter.

Med afsæt i ovenstående har Børn og Kultur udvalgt otte parametre, som vurderes at være de mest relevante tilgængelige data: antal børn pr. medarbejder, uddannet personale, sygefravær, regnskabsresultat, sprogvurderingsresultater, motorikvurderingsresultater, skoleudsættelser samt ledere og medarbejderes kompetenceudvikling. Motorikvurderingsresultaterne er et nyt nøgletal ift. tidligere kvalitetsrapporter.

Forskning peger på, at interaktionen mellem barnet og de voksne i dagtilbuddet er den allervigtigste enkeltparameter for høj kvalitet i dagtilbud. Herudover har legen, aktiviteterne, de fysiske rammer og organiseringen stor betydning for kvaliteten¹. For at få et kvalitativt indblik i disse elementer blev kvalitetsmodellen i Favrskov Kommune i 2019 suppleret med eksterne kvalitetsmålinger i børnehaverne med det internationalt anerkendte observationsredskab Early Childhood Environment Rating Scale (ECERS-3) og i 2020 i vuggestuerne med det tilsvarende Infant/Toddler Environment Rating Scale (ITERS). Med begge kvalitetsmålingsredskaber observeres en række kriterier for kvalitet i det pædagogiske læringsmiljø. I 2019 erstattede kvalitetsmålingen det pædagogiske tilsyn.

Endelig belyses den oplevede kvalitet på dagtilbudsområdet fra et forældreperspektiv gennem forældretilfredshedsundersøgelsen, der senest blev gennemført i efteråret 2019. EVAs forskningsopsamling peger på,

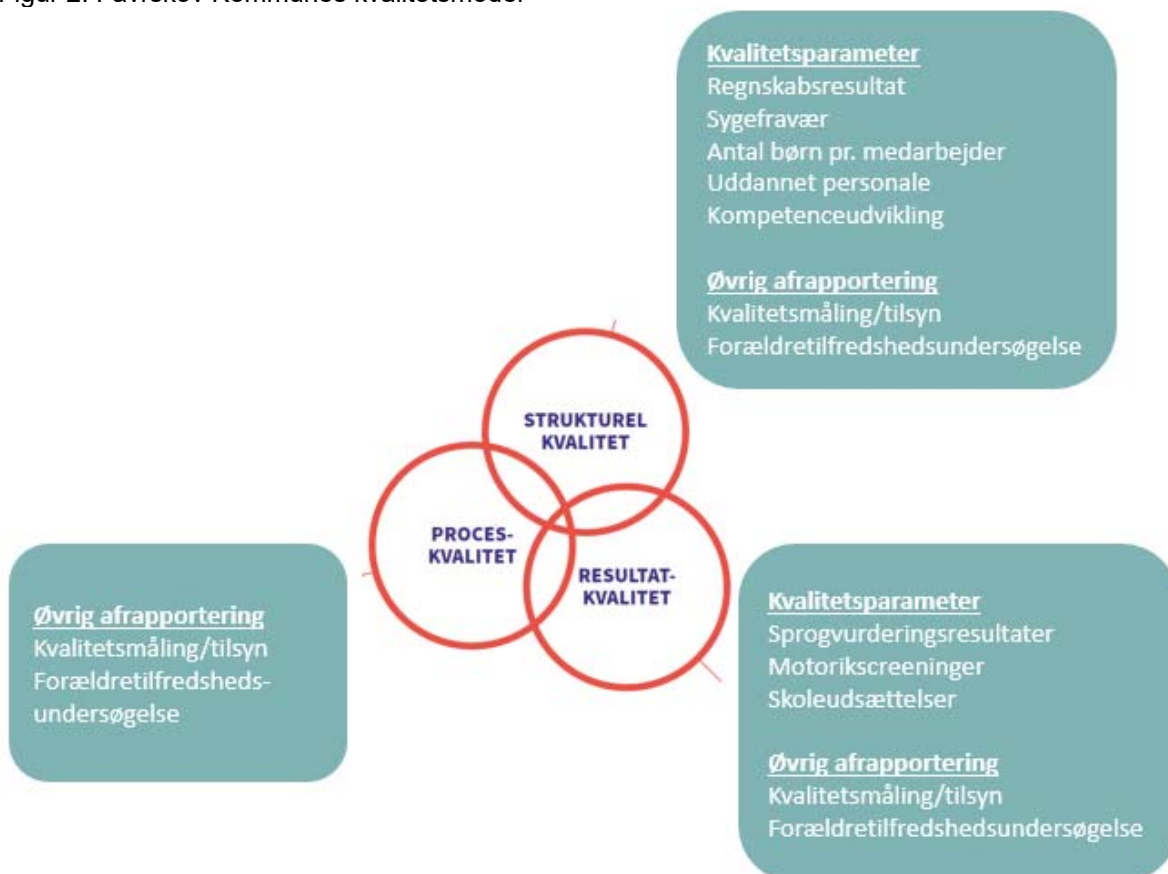
¹ Kvalitet i dagtilbud – Pointer fra forskning, Danmarks Evalueringsinstitut, 2017

at et velfungerende forældresamarbejde forudsætter gode relationer mellem forældrene og det pædagogiske personale. Et godt samspil mellem dagligdagen derhjemme og dagligdagen i dagtilbuddet bidrager til at skabe et dagtilbud af højere kvalitet, hvor der er et godt læringsmiljø, og hvor børnene trives og er glade for at være. Det er nogle af disse forhold, som forældretilfredshedsundersøgelsen belyser.

De otte kvalitetsparametre belyser sammen med kvalitetsmålingen og forældretilfredshedsundersøgelsen forskellige perspektiver på, hvordan rammebetingelserne for dagtilbuddene omsættes i praksis og derved får betydning for kvaliteten af det pædagogiske tilbud, der skal understøtte børns læring, trivsel, udvikling og dannelse på 0-6 års området.

Nedenfor er det afsat i EVAs kvalitetslementer illustreret, hvordan de otte udvalgte kvalitetsparametre sammen med kvalitetsmålingen og forældretilfredshedsundersøgelsen belyser kvaliteten i Favrskov Kommunes dagtilbud.

Figur 2. Favrskov Kommunes kvalitetsmodel

Det er uddybet under afsnit 2 *Kvalitetsparametre*, hvordan de forskellige parametre vurderes at have betydning for kvaliteten, en overordnet vurdering af niveauet for de otte kvalitetsparametre i Favrskov Kommune samt hvilke målsætninger, der er for progressionen i kvalitetsparametrene over år. Af bilaget *Nøgletal for Kvalitetsrapport for dagtilbud 2019-2020* fremgår resultater på de enkelte parametre på institutions- og områdeniveau.

1.3 Sammenfattende helhedsvurdering

Børn og Kultur vurderer med baggrund i de otte udvalgte kvalitetsparametre, kvalitetsmålingen/det pædagogiske tilsyn samt forældretilfredshedsundersøgelsen, at der generelt er et tilfredsstillende niveau for kvaliteten på dagtilbudsområdet. Nedenfor gennemgås de enkelte elementer i rapporten og der gives en kort vurdering af resultaterne. For en mere detaljeret gennemgang af resultaterne henvises til rapportens øvrige afsnit.

Kvalitetsmåling/pædagogisk tilsyn

Som tidligere beskrevet er der gennemført kvalitetsmålinger i en vuggestue- og børnehavegruppe i alle institutionsenheder. På baggrund af disse kvalitetsmålinger vurderes det, at den samlede kvalitet har et tilstrækkeligt niveau, men at kvalitetskriterierne opfyldes i forskellig grad. Der er således forskel på kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø, alt efter hvilket tema der fokuseres på. De bedste resultater opnås på *Interaktion* og *Organisationsstruktur*, hvor kvaliteten ud fra kvalitetsmålingsredskabet vurderes at være 'god'. De dårligste resultater opnås på *Læringsaktiviteter* og *Rutiner for personlig pleje*. I vuggestuegrupperne er der ligeledes en lav score på *Plads og indretning*. På disse tre parametre vurderes kvaliteten ud fra kvalitetsmålingsredskabet at være 'tilstrækkelig'. Det samme gør sig gældende for *Sprog og literacy i børnehavegrupperne*, hvor scoren dog er en anelse højere selvom den fortsat scorer 'tilstrækkelig kvalitet'. Vuggestuegrupperne scorer væsentlig højere på *Sprog og literacy* og får scoren 'god kvalitet'.

Ved sammenligning af Favrskov Kommunes resultater med resultater fra den nationale kvalitetsmåling ses, at Favrskov Kommunes resultater ligger på niveau med eller en anelse bedre med den nationale undersøgelse, hvilke bl.a. gør sig gældende for det samlede resultat.

Børn og Kultur vurderer, at resultaterne for kvalitetsmålingen i vuggestuerne lægger op til samme opfølgning som Byrådet besluttede ift. målingen i børnehavegrupperne i 2019 (pkt. 83, 28. maj 2019). Her blev det besluttet, at opstille målsætning om, at der for alle dagtilbud opnås en score på over 3 for subskalaerne *Læringsaktiviteter* og *Rutiner for personlig pleje*, hvis kvalitetsmålingen gentages. Det forslås desuden, at samme målsætning gælder for *Plads og indretning* i vuggestuegrupperne. Herudover foreslår Børn og Kultur en målrettet opfølgning ved de institutionsenheder, hvor der er resultater på under 3 på enkelte subskalaer.

Det pædagogiske tilsyn i de to private institutioner, der ligger i Favrskov Kommune samt for Dagplejen af-rapporteres også under afsnittet for kvalitetsmålinger. Tilsynene omhandlede bl.a. arbejdet med implementering af den styrkede pædagogiske læreplan, arbejdet med børn og familier i sårbare positioner, indsatser over for børn med særlige behov samt samarbejdet med de modtagende skoler.

Tilsynene viste generelt god praksis i begge private dagtilbud, men gav dog anledning til et enkelt påbud i hver af dagtilbuddene. En nærmere beskrivelse af tilsynene kan læses i afsnit 3.4 *Afreportering af det pædagogiske tilsyn i private dagtilbud*.

Tilsynet i dagplejen gav anledning til at udpege kvaliteten i legestuerne som et udviklingsområde.

Forældretilfredshedsundersøgelsen

Som en del af Favrskov Kommunes kvalitetsmodel indgår forældretilfredshedsundersøgelsen for at belyse den forældreoplevelse kvalitet.

Den samlede tilfredshed for hele dagtilbudsområdet² ligger på 4,3. Gennemsnittet måles på en skala fra 1 til 5, hvor 5 er maksimum og 1 er minimum. Den samlede tilfredshed ligger på samme niveau som landsgennemsnittet og som ved undersøgelsen i 2016, hvilket vurderes at være et tilfredsstillende niveau.

Den samlede tilfredshed for dagplejen særkilt er 4,7, hvilket er 0,1 højere end ved undersøgelsen i 2016, og 0,4 højere end det samlede dagtilbudsområde. Den samlede tilfredshed for daginstitutionsområdet særskilt er 4,1, hvilket er 0,1 lavere end ved undersøgelsen i 2016, og 0,2 lavere end det samlede dagtilbudsområde.

På baggrund af dagplejens tilfredsundersøgelse kan det konkluderes, at "personalets engagement" og "personalets omsorg for dit barn" har stor betydning for den samlede tilfredshed, og da disse to parametre samtidig vurderes højt i undersøgelsen, må det betegnes som en styrke for området. Også "omfanget af udskiftning i personalet tilknyttet dit barn" har stor betydning for tilfredsheden, og siden tilfredsheden på dette punkt er lavere end gennemsnittet er der her et forbedringspotentiale. "Personalets lydhørhed for forældrenes synspunkter" ligger også under gennemsnittet, men har stor betydning for tilfredsheden, og udgør derfor et væsentlig opmærksomhedspunkt i dagplejen.

På baggrund af daginstitutionernes tilfredshedsundersøgelse kan det konkluderes, at "dialogen og samarbejdet mellem dig/jer som forældre og personalet" er en styrke for området, da det har den højeste betydning for den samlede tilfredshed, og at tilfredsheden er højere end gennemsnittet. Det samme er tilfældet for "aktiviteter i dagligdagen" og "personalets pædagogiske indsats i forhold til dit barn", der ligeledes har stor betydning. Undersøgelsen peger på forbedringspotentiale ift. "den tid, personalet har til dit barn", "personalets indsats for at begrænse drillerier mellem børnene" og "personalets indsats for at tage udgangspunkt i dit barns behov". Disse parametre ligger under gennemsnittet, men har også stor betydning for tilfredsheden.

Forældretilfredshedsundersøgelsen giver ikke anledning til generelle indsatser, men der følges op på resultaterne lokalt i samarbejde med LMU og bestyrelser.

Kvalitetsparametre

Det vurderes, at langt de fleste af institutionsområderne har et fornuftigt niveau i forhold til de otte kvalitetsparametre. Der er dog forskelle mellem institutionsområderne og mellem institutionsenhederne i områderne, som skal give anledning til drøftelser af lokale prioriteringer og disponeringer i de enkelte områder. I nedenstående tabel ses udviklingen i kvalitetsparametrene fra 2015 til 2019, når de opgøres for hele dagtilbudsområdet.

² Dagpleje- og daginstitutionsområdet lagt sammen.

Tabel 1. Kvalitetsparametre	2015		2017		2019	
Børn pr. medarbejder *	7,14		6,5		6,5	
Procentandel pædagoger af det samlede antal fuldtidsstillinger	61,3%		60,8%		61,1%	
Sygefravær i procent	5,71%		4,91%		4,52%	
Regnskabsresultat i kr.	139.000 kr.		1.046.000 kr.		2.105.000 kr.	
Sprogcore ** <i>Sprogcoren angiver en værdi fra 0-100 for børnenes sproglige formåen.</i>					Tale-sprog	Før-skrift
• Sprogcore tre-årige	-		-		58,2	60,6
• Sprogcore 0. klasse					46,8	49
Motorikvurderingsresultater*** <i>Procentandel i hhv. grøn, gul og rød position.</i>					2 års vurdering	4 års vurdering
					Grøn: 74%	Grøn: 58%
					Gul: 26%	Gul: 42%
					Rød: 0%	Rød: 0%
Procentandel skoleudsatte børn af den skolestartende årgang i 2017	6,5%		5,96%		5,4%	
Kompetenceudvikling <i>Andel der har eller er i gang med formel efteruddannelse på diplomniveau inkl. dagplejen</i>	Ledere	Medarb.	Ledere	Medarb.	Ledere	Medarb.
	60,6%	5,7%	78,1%	18,9%	71,9%	25%

* For at skabe et sammenligneligt billede for området indgår børn på 0-2 års området som en vægtet størrelse, hvilket vil sige, at et vuggestuebarn tæller for to.

** Sprogvurderingsmaterialet er revideret i 2018, så der kan ikke sammenlignes med resultater fra tidligere års kvalitetsrapporter.

*** Motorikvurderingsresultaterne er et nyt nøgletal ift. tidligere kvalitetsrapporter.

Målsætninger og opfølgning for hvert af de otte kvalitetsparametre fremgår af opsamlingerne i nedenstående afsnit 4 - *Kvalitetsparametre*.

2. Kvalitetsmåling i daginstitutionerne og afrapportering af det pædagogiske tilsyn

Til at belyse kvaliteten i daginstitutionerne afsatte Byrådet i forbindelse med Budget 2019-22 og Budget 2020-23 midler til gennemførelse af en ekstern kvalitetsmåling i hhv. børnehavegrupperne og vuggestuegrupperne. Formålet med kvalitetsmålingen er at skabe et bedre grundlag for den videre udvikling af den pædagogiske kvalitet i de enkelte daginstitutioner. I 2019 erstattede kvalitetsmålingen det pædagogiske tilsyn i de kommunale daginstitutioner. Som opfølgning blev der afholdt kvalitetssamtaler med alle institutionsområder. Endelig blev der afholdt pædagogisk tilsyn i Dagplejen og i de to private dagtilbud, og disse tilsyn afrapporteres til sidst i dette afsnit, der således indeholder den lovpligtige afrapportering af det pædagogiske tilsyn.

Kvalitetsmålingen er gennemført af eksterne observatører fra University College Nordjylland (UCN) med det internationalt anerkendte kvalitetsmålingsredskab Early Childhood Environment Rating Scale (ECERS-3) i børnehaverne og det tilsvarende redskab Infant/Toddler Environment Rating Scale (ITERS-R) i vuggestuerne. Redskabet måler kvaliteten i dagtilbuddene ud fra seks dimensioner (subskalaer). For hver af dimensionerne får institutionsenheden en score fra 1-7, hvor 7 er højest.

Der er i starten af 2019 foretaget kvalitetsmålinger i én 3-6 års gruppe i alle institutionsenheder og to målinger institutionsenheder med adskilte matrikler. I perioden januar til marts 2020 er der foretaget kvalitetsmålinger i én 0-2 års gruppe i alle integrerede institutioner. Nedenfor fremgår oversigt over de gennemførte målinger i 2019 og 2020.

Kvalitetsmålingsredskab	Målingsperiode	Målgruppe	Antal målinger
ECERS-3	Jan. - mar. 2019	3-6 års grupperne	31
ITERS-R	Jan. - mar. 2020	0-2 års grupperne	20

Alle institutionsenheder har efter målingen modtaget en rapport med resultater samt kvalitative beskrivelser fra observationerne. Herudover er der givet en mundtlig tilbagemelding til leder og områdeleder, hvor målingens resultater er blevet udfoldet og drøftet. Børn og Kultur har desuden deltaget i de fleste tilbagemeldinger.

I efteråret 2019 gennemførte Danmarks evalueringsinstitut (EVA) en national undersøgelse af kvaliteten i kommunale dagtilbud for 3-5 årige med ECERS-3. Formålet med undersøgelsen var at give en status på kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø i danske dagtilbud. I alt 90 kommunale daginstitutioner er tilfældigt udtrukket til at deltage i undersøgelsen, heraf to institutioner beliggende i Favrskov Kommune. I denne kvalitetsrapport bruges den nationale kvalitetsmåling som bechmark ift. resultaterne fra kvalitetsmålingen i børnehavegrupperne i Favrskov Kommune.

Kvalitetsniveauer

I den danske oversættelse af ECERS-3-redskabet defineres scoren 1 som *utilstrækkelig* kvalitet, scoren 3 som *minimal* kvalitet, scoren 5 som *god* kvalitet, og scoren 7 defineres som *udmærket* kvalitet. Scoren 2, 4 og 6 har ikke særskilte betegnelser. Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har valgt at præsentere scorerne i fire kvalitetsniveauer for at lette fortolkningen af undersøgelsens resultater. For at kunne sammenligne med resultaterne fra den nationale undersøgelse, er resultaterne i denne rapport beskrevet med udgangspunkt i EVAs kvalitetsniveauer:

Kvalitetsniveauer

UTILSTRÆKKELIG KVALITET

ECERS-score: 1-1,9

Den *utilstrækkelige* kvalitet betyder, at der eksisterer mangler i det observerede læringsmiljø. Det kan fx være mangel på legematerialer eller manglende brug af de tilstedeværende materialer. *Utilstrækkelig* kvalitet kan også betyde manglende opmærksomhed fra personalet samt for få eller negative interaktioner mellem børnene og det pædagogiske personale.

TILSTRÆKKELIG KVALITET

ECERS-score: 2-3,9

Den *tilstrækkelige* kvalitet betyder, at der er et tilstrækkeligt antal tilgængelige legematerialer til stede på stuen. Det betyder også, at der er observeret interaktioner, som giver børnene et minimalt, men dog tilstrækkeligt niveau af omsorg og opmærksomhed. Det kan være, at personalet jævnligt eller i nogen grad taler og interagerer med børnene. *Tilstrækkelig* kvalitet kan fx også betyde, at krav til sikkerhed og hygiejne i nogen grad opfyldes.

GOD KVALITET

ECERS-score: 4-5,9

God kvalitet kan betyde, at der er flere tilgængelige legematerialer samt en fysisk indretning, der understøtter læringsaktiviteter. Det kan også betyde, at personalet i højere grad interagerer med børnene og involverer sig i deres lege og aktiviteter på en nysgerrig og berigende måde.

FREMTRAGENDE KVALITET

ECERS-score: 6-7

Ved den *fremragende* kvalitet er stort set alle kvalitetskriterier opfyldt. Læringsmiljøet er således rigt på tydelige lege- og læringsområder, som i særlig grad stimulerer børnenes leg og læring og skaber trygge rammer for børnene. Det pædagogiske personale er fokuserede på børnenes tryghed og omsorg, og de stimuleres til læring og udvikling gennem rigelig interaktion og samtale.

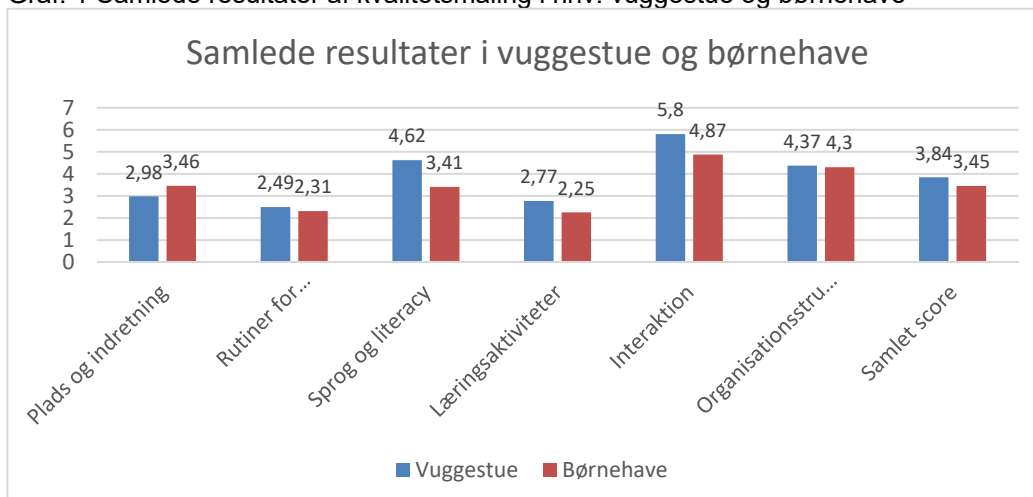
Note: I den danske oversættelse af ECERS-3 defineres scoren 1 som *utilstrækkelig* kvalitet, scoren 3 som *minimal* kvalitet, scoren 5 som *god* kvalitet, og scoren 7 defineres som *udmærket* kvalitet. Scoren 2, 4 og 6 har ikke en særskilt betegnelse. EVA har valgt en inddeling i fire niveauer: *utilstrækkelig* (1-1,9), *tilstrækkelig* (2-3,9), *god* (4-5,9) og *fremragende* kvalitet (6-7).

EVA 2020 Læringsmiljøkvalitet – National undersøgelse

2.1 Vurdering af resultater

De overordnede resultater på hver af de seks subskalaer og den samlede score i hhv. vuggestue- og børnehavegrupperne fremgår af nedenstående graf. Der er ikke offentliggjort en score fra den nationale kvalitetsundersøgelse, og den fremgår derfor ikke. Overordnet set viser resultaterne et tilfredsstillende niveau for kvaliteten i Favrskov Kommunes vuggestue- og børnehavegrupper. Der er dog forskel på kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø, alt efter hvilket tema der fokuseres på.

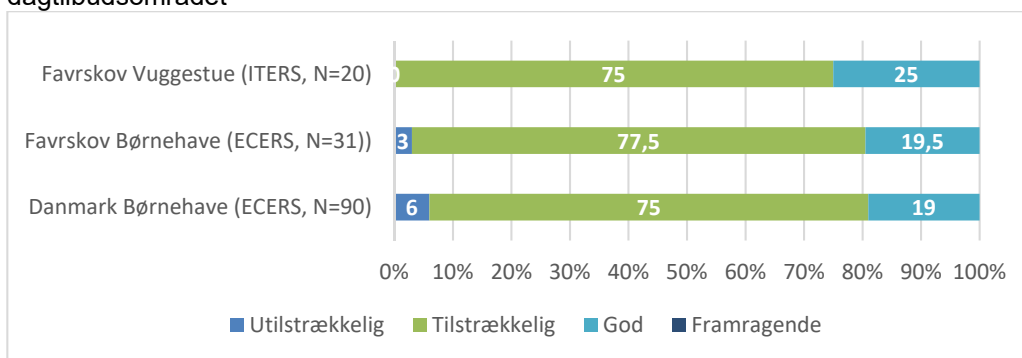
Graf. 1 Samlede resultater af kvalitetsmåling i hhv. vuggestue og børnehave

Nedenfor vises resultaterne for hhv. vuggestue, børnehave og den nationale undersøgelse samlet. Det skal understreges, at resultaterne fra hhv. ITERS-R (vuggestue) og ECERS-3 (børnehave) ikke kan sammenlignes. Selvom subskalaerne er ens, er de punkter, der måles på og som ligger til grund for scoringen, ofte forskellige.

Nedenstående graf viser spredningen mellem institutionsenhederne for det samlede resultat af kvalitetsmålingerne.

Graf 2. Hovedresultater fra kvalitetsmålinger i Favrskov samt EVAs nationale undersøgelse af kvaliteten på dagtilbudsområdet

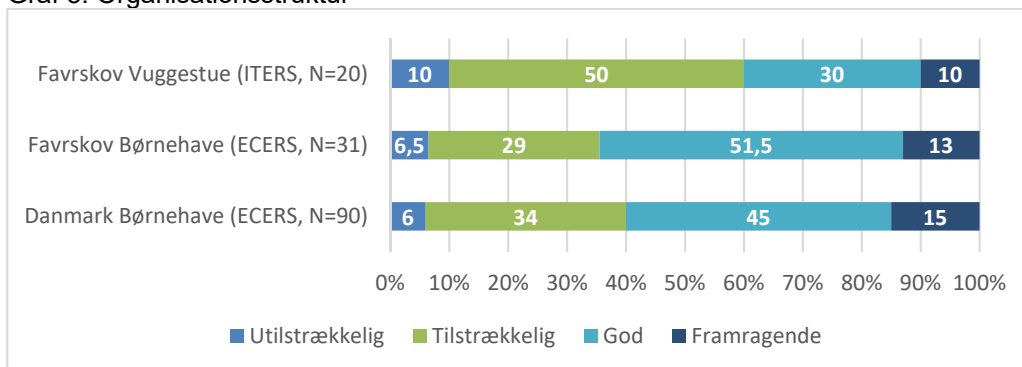
I de følgende afsnit er resultaterne for hver af de seks subskalaer beskrevet, og graferne viser resultaterne for hhv. vuggestue, børnehave og den nationale undersøgelse samlet. Hvordan der er fulgt op på resultaterne er beskrevet i afsnit 3.2, hvor det bl.a. beskrives, at Børn og Kultur følger op på institutionsenheder, der scorer under 3 på en subskala. Det gælder for de institutionsenheder, der scorer utilstrækkelig kvalitet (1-1,9) og for halvdelen af scoren tilstrækkelig kvalitet (2-3,9).

2.1.1 Organisationsstruktur

Organisationsstruktur scorer god kvalitet i både vuggestuer og børnehaver. I børnehavegrupperne er der gode rammer for fri leg og lege- og læringsaktiviteter for hele gruppen, hvilket betegnes som god kvalitet. Det viser ifølge UCN, at der i de fleste børnehavegrupper i Favrskov Kommune er en pædagogisk tilgang, hvor legen ses som grundlag for børnenes trivsel og læring. I vuggestuegrupperne foregår den læring, der tilbydes børnene dels under fri leg, dels i personalestyrede aktiviteter og under rutinerne. Der kan dog med fordel skabes større valgfrihed for børnene i de voksenstyrede aktiviteter, ligesom den frie leg kan opprioriteres.

Nedenstående graf viser spredningen mellem institutionsenhederne for *Organisationsstruktur*.

Graf 3. Organisationsstruktur

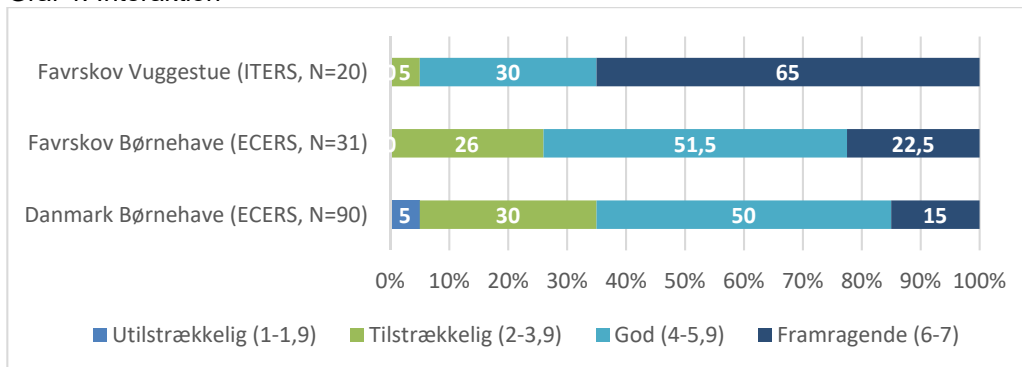

2.1.2 Interaktion

Kvalitetsmålingen i både vuggestue- og børnehavegrupperne viser, at institutionerne møder god kvalitet hvad angår krav og forventninger til personalets samspil med børnene. Subskalaen *Interaktion* scorer god kvalitet og næsten fremragende kvalitet i vuggestuegrupperne. Samlet set fortæller ovenstående resultater, ifølge UCN, at kvaliteten af relationerne er god og personalet er sensitivt og anerkendende over for børnene og deres behov.

Nedenstående graf viser spredningen mellem institutionsenhederne for *Interaktion*.

Graf 4. Interaktion

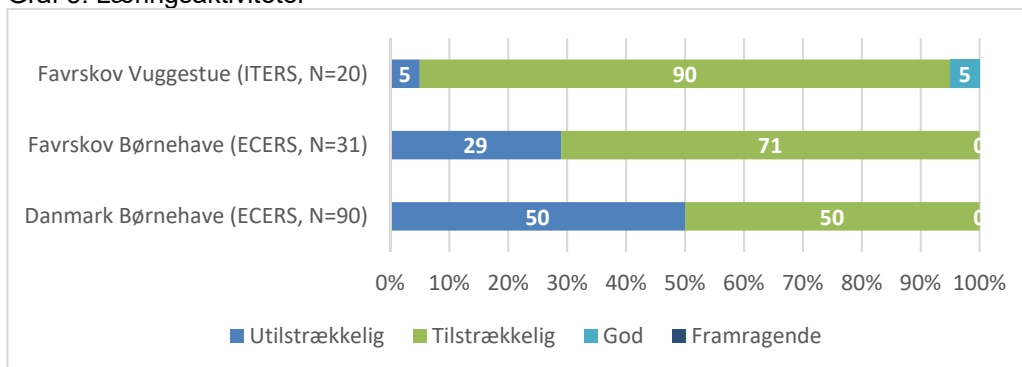

2.1.2 Læringsaktiviteter

Resultatet for subskalaen *Læringsaktiviteter* i både vuggestue- og børnehavegrupper viser, at læringsmiljøet ikke altid tilbyder børnene alle de ressourcer, der anses nødvendige for at understøtte børnenes læring i bredere forstand. Det gælder bl.a. temaer, der relaterer til den styrkede læreplan (fx krop, sanser og bevægelse, natur, matematik og science, æstetiske processer). Her er tale om tilstrækkelig kvalitet.

Nedenstående graf viser spredningen mellem institutionsenhederne for *Læringsaktiviteter*.

Graf 5. Læringsaktiviteter

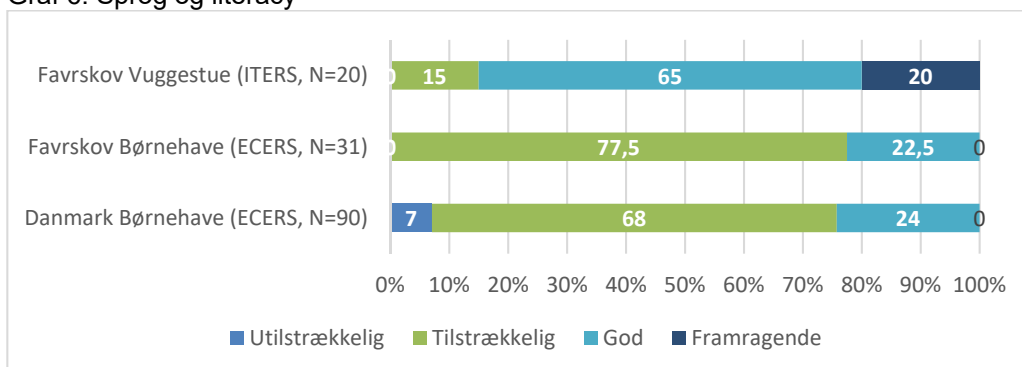

2.1.3 Sprog og literacy

Subskalaen *Sprog og literacy* scorer god i vuggestuegrupperne og næsten god i børnehavegrupperne. I vuggestuegrupperne viser undersøgelsen, at der tales meget med børnene og spørges til, hvad de laver eller er optagede af. Der er fremragende kvalitet for sprogstimulering men kun tilstrækkelig kvalitet for literacy-delen (brug af bøger). Undersøgelsen i børnehavegrupperne viser ligeledes, at der tales med børnene og spørges til, hvad de laver eller er optagede af, men der er ikke tale om et decideret rigt sprog og åbne spørgsmål, som i høj grad udfordrer børns tænkning og ræsonnement.

Nedenstående graf viser spredningen mellem institutionsenhederne for *Sprog og literacy*.

Graf 6. Sprog og literacy

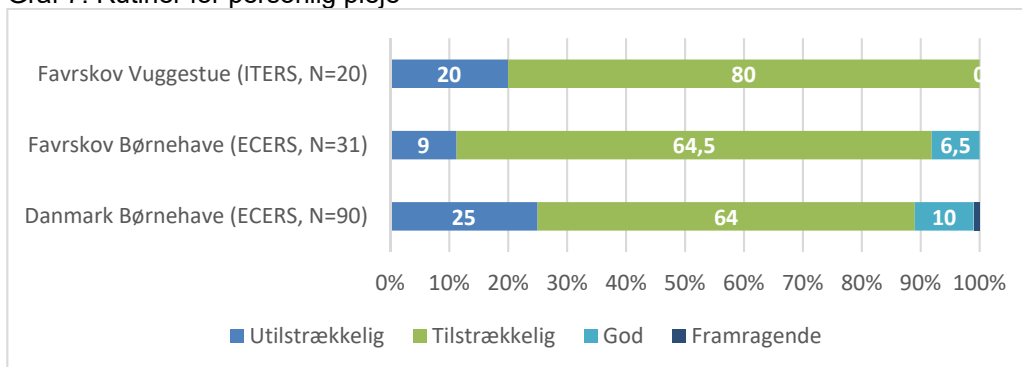

2.1.4 Rutiner for personlig pleje

Subskalaen *Rutiner for personlig pleje* scorer tilstrækkelig kvalitet i både vuggestue- og børnehavegrupper. I vuggestuegrupperne er det især muligheden for visuelt at overvåge børnene når de sover, og når der samtidig varetages rutine- og omsorgsopgaver, der påvirker scoren. I børnehavegrupperne er der ikke tilstrækkelige hygiejnerutiner før, under og efter måltider og desuden er der behov for grundigere vejledning af børn ifm. toiletbesøg og håndvask.

Nedenstående graf viser spredningen mellem institutionsenhederne for *Rutiner for personlig pleje*.

Graf 7. Rutiner for personlig pleje

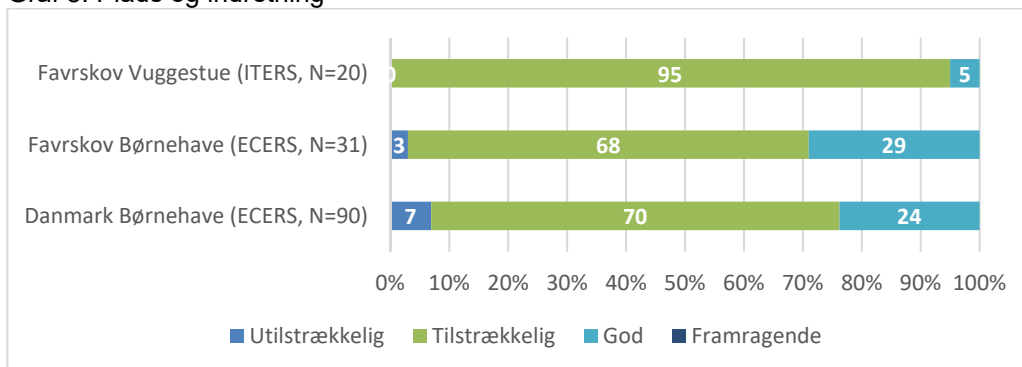

2.1.5 Plads og indretning

Plads og indretning scorer tilstrækkelig kvalitet i både vuggestue- og børnehavegrupper. I vuggestuegrupperne giver indretningen ikke tilstrækkelig mulighed for afskærmede områder, hvor børnene kan trække sig og slappe af uden at blive forstyrret. Desuden kan indretningen af legepladserne forbedres, så de i højere grad tilgodeser alle aldersgrupper. I børnehavegrupperne er der især forbedringspotentiale i indretningen af læringsmiljøerne med inspirerende interessecentre ligesom tilgængeligheden af legematerialer kan forbedres.

Nedenstående graf viser spredningen mellem institutionsenhederne for *Plads og indretning*.

Graf 8. Plads og indretning

2.2 Opfølgning på resultater

Som tidligere beskrevet har alle institutionsenheder modtaget en skriftlig rapport fra UCN med både kvalitative og kvantitative vurderinger af den observerede kvalitet. Herefter har der været en mundtlig tilbagemelding fra UCN til områdeleder og daglig leder. I forbindelse med kvalitetsmålingen i vuggestuegrupperne deltog desuden det faglige fyrtårn og i nogle tilfælde også resursepædagogen. Børn og Kultur deltog også ved tilbagemeldingerne ved både børnehave- og vuggestuegrupper. Som opfølgning på kvalitetsmålingen i børnehavegrupperne er der udarbejdet lokale handleplaner for alle kvalitetsparametre, som blev drøftet med Børn og Kultur ved kvalitetssamtaler i sommeren 2019. I efteråret 2019 blev der gennemført uanmeldte tilsyn i alle institutionsenheder ved områdeleder og daglig leder samt i udvalgte institutionsenheder ved Børn og Kultur. Der blev fulgt op på arbejdet med handleplanerne og observationerne ved de uanmeldte tilsyn i november 2019. Samme procedure planlægges gennemført som opfølgning på kvalitetsmålingen i vuggestuegrupperne.

På baggrund af kvalitetsmålingen i børnehavegrupperne i 2019 besluttede Byrådet (pkt. 83, 28. maj 2019), at opstille målsætning om, at der for alle dagtilbud opnås en score på over 3 for subskalaerne *Læringsaktiviteter* og *Rutiner for personlig pleje*, hvis kvalitetsmålingen gentages. Børn og Kultur fulgte desuden målrettet op ved de institutionsenheder, hvor der på subskalaerne var resultater under 3.

Arbejdet med resultaterne har pågået siden, hvor der er sket udvikling af læringsmiljøerne i børnehavegrupperne bl.a. gennem etablering af interessecentre og en øget tilgængelighed af materialer. Byrådet afsatte desuden ifm. både Budget 2019-2022 og 2020-2023 en pulje til udvikling af lege- og læringsmiljøer i dagtilbud. Udmøntningen af denne pulje har været målrettet de forbedringspunkter, som kvalitetsmålingen viste. Arbejdet med lege- og læringsmiljøerne har været koblet sammen med arbejdet med implementeringen af den styrkede læreplan, hvor uddannelsen af Faglige fyrtårne i alle institutionsenheder har bidraget til en yderlige kvalificering af arbejdet. Hertil kommer, at arbejdet med Fremtidens dagtilbud, hvor aktionslæringsforløb løbende bidrager til praksisudvikling, har taget afsæt i datamaterialet fra kvalitetsmålingen.

Børn og Kultur vurderer, at resultaterne af kvalitetsmålingen i vuggestuerne kræver samme opfølgning som ved målingen i børnehavegrupperne, da også subskalaerne *Læringsaktiviteter* og *Rutiner for personlig pleje* ligger lavest. Hertil kommer, at også subskalaen *Plads og indretning* med en score på 2,98 kræver særlig særlig opfølgning, når det gælder visuel overvågning af børnene samt indretning læringsmiljøerne inde og ude.

For at fastholde de gode resultater på subskalaen *Interaktion* har Børn og Kultur i tætsamarbejde med dagtilbudslederne iværksat et kompetenceløft i relationer og samspil målrettet både pædagogmedhjælpere, pædagogiske assistenter og pædagoger på dagtilbudsområdet. Kompetenceløftet gennemføres i efterår/vinter 2020/21, og skal bygge videre på det omfattende kompetenceløft der blev gennemført af alle medarbejdere i 2010 i ICDP³

Herudover er der i samarbejde med PPR i foråret 2020 iværksat et generelt kompetenceløft ift. sprogstimulerende læringsmiljøer med materialet Teachers Talk, der opkvalificerer medarbejderne ift. understøttelse af børnenes sprogudvikling. Denne indsats skal imødekomme nogle af de udviklingspunkter, kvalitetsmålingen viste i børnehavegrupperne.

2.3 Afrapportering af tilsyn i Dagplejen

i dagplejen føres det pædagogiske tilsyn hos den enkelte dagplejer af dagplejepædagogen. Opsamling på disse tilsyn samt øvrige indsatser i dagplejen blev drøftet ved Børn og Kulturs tilsyn med dagplejen. Her blev der bl.a. drøftet implementeringen af den styrkede læreplan herunder etablering af en evalueringskultur samt arbejdet med styrkelse af de inkluderende fællesskaber. Kvaliteten i legestuerne blev også drøftet på baggrund af en gennemført kortlægning af læringsmiljøerne i legestuerne. Kortlægningen viste, at der er forbedringspotentiale i indretningen af legestuerne og mere medlegende voksne. Derimod var kvaliteten af interaktionen mellem de voksne og børnene god. Børn og Kultur ønsker at sætte fokus på kvaliteten i legestuerne, og ønsker en videre drøftelse med Dagplejen af behovet for at sætte rammer for, hvordan legestuerne skal struktureres fremover. Legestuerne blev derfor i forbindelse med tilsynet udpeget som et udviklingsområde i dagplejen.

³ International Child Development Program (ICDP) er et teori- og evidensbaseret program, der sigter mod at øge kvaliteten af samspillet mellem børn og voksne.

2.4 Afrapportering af pædagogisk tilsyn i private dagtilbud

I dette afsnit afrapporteres det pædagogiske tilsyn i de to private institutioner, der ligger i Favrskov Kommune, og som derved hører under Favrskov Kommunes tilsynsforpligtelse.

2.4.1 Afrapportering af pædagogisk tilsyn i Livstræet i Velle

Livstræet er en naturbørnehave med 16 vuggestuebørn og 36 børnehavebørn. Hverdagen i institutionen tager sit afsæt i naturen og især børnehavebørnene er på tur det meste af dagen næsten hver dag. Ved tilsynet blev der især fulgt op på arbejdet med den styrkede læreplan, indsatsen over for børn og familier i udsatte positioner, samarbejdet med PPR omkring børn med særlige behov samt implementering af Børne- og ungepolitikken. Disse punkter gav ikke anledning til yderligere opfølgning.

Ved tilsynet fik Livstræet er påbud om, at der skal gennemføres legepladstilsyn af en sagkyndig for at sikre, at legeredskaberne lever op til Dansk standard DS/EN 1176 for sikkerhed på legepladsredskaber. Børn og Kultur skal have legepladsrapporten tilsendt, når den er udarbejdet. Lederen i Livstræet oplyser, at de har en aftale om legepladsinspektion i maj måned 2020.

Der blev i forlængelse af tilsynet givet følgende anbefalinger til det videre arbejde

- Fortsat arbejde med implementering af den styrkede læreplan, herunder
 - At der arbejdes med at etablere en mere systematisk evalueringskultur i institutionen.
 - At der tages stilling til, hvordan læreplanen hvert andet år skal evalueres, samt hvordan bestyrelsen inddrages i evalueringen og opfølgningen på evalueringen.
 - At der tages hul på arbejdet i bestyrelsen med at formulere principper for samarbejdet mellem hjem og dagtilbud.

2.4.2 Afrapportering af pædagogisk tilsyn i Hadsten Naturbørnehave

Hadsten Naturbørnehave startede op som privat børnehave 1. februar 2019. Børnehaven har et skovbørnehavekoncept, hvor børnene starter og slutter dagen i institutionen, mens de er på tur resten af dagen. Ved tilsynet blev der især fulgt op på implementeringen af den styrkede læreplan, samarbejdet med de omkringliggende skoler, indsats for børn med særlige behov, praksis for sprogvurdering og –indsats samt implementering af Børne- og ungepolitikken.

I forbindelse med tilsynet fik børnehaven et påbud om at sprogvurdere i henhold til dagtilbudslovens §11, der beskriver, at der skal gennemføres sprogvurdering af børn i alderen omkring 3 år, hvis der er sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold, der giver formodning om, at barnet kan have behov for sprogstimulering. Grundet udfordringer med anskaffelse af IT-system til sprogvurdering og efterfølgende anskaffelse af sprogvurderingsmateriale, der kan fungere uden IT understøttelse, er børnehaven blevet forsinket i gennemførelsen af sprogvurdering af tre-årige. Dette har Børn og Kultur været orienteret om. Børnehaven har iværksat sprogunderstøttende indsats rettet mod de børn, der vurderes at have behov. Alligevel blev det indskærpet, at børnehaven skal sprogvurdere i henhold til dagtilbudsloven, og at de børn, der endnu ikke var blevet sprogvurderet, blev det inden udgangen af november måned. Børn og Kultur fik en tilbagemelding fra børnehaven, da sprogvurderingerne var gennemført.

Der blev ved tilsynet givet følgende anbefalinger til det videre arbejde:

- Fortsat fokus på løbende at justere læringsmiljøerne og organiseringen, så det understøtter den aktuelle børnegruppens udviklingsbehov.
- Fortsat udvikle samarbejdet med skolerne omkring ikke kun overgange men med at skabe sammenhænge for børnene på tværs af skole og dagtilbud.
- Fortsat arbejde på at skabe gode rammer for børn med særlige behov.

- Opmærksomhed på at sikre god overlevering særligt ift. børn, der kommer fra andre børnehaver. Overleveringen skal ske med samtykke fra forældre.
- Fortsat arbejde med implementeringen af den styrkede læreplan og etablering af en evalueringskultur.
- Fortsat arbejde med at give Børne- og ungepolitikken liv i rammerne for børnehaven.

3. Forældretilfredshedsundersøgelsen 2019

Forældrenes oplevelse af den kvalitet, der leveres, er et væsentligt perspektiv at inddrage, når kvaliteten på dagtilbudsområdet skal kortlægges. Derfor indgår resultater fra den seneste forældretilfredsundersøgelse i efteråret 2019 i denne rapport.

Forældretilfredshedsundersøgelsen er gennemført af en eksternt konsulentvirksomhed, hvor forældre via et spørgeskema har tilkendegivet tilfredsheden med deres barns dagpleje eller daginstitution. Ligesom ved forældretilfredshedsundersøgelsen i 2016 anvendes de spørgsmål, som KL har udarbejdet til formålet. Herudover er der tilføjet enkelte lokale spørgsmål vedrørende åbningstider, gæstedagpleje og feriepasning. Anvendelsen af KL's spørgeskema gør det muligt at sammenligne Favrskov Kommunes resultat på det samlede dagtilbudsområde med et landstal⁴. I nedenstående tabel fremgår svarprocenterne for forældretilfredshedsundersøgelsen i hhv. 2016 og 2019.

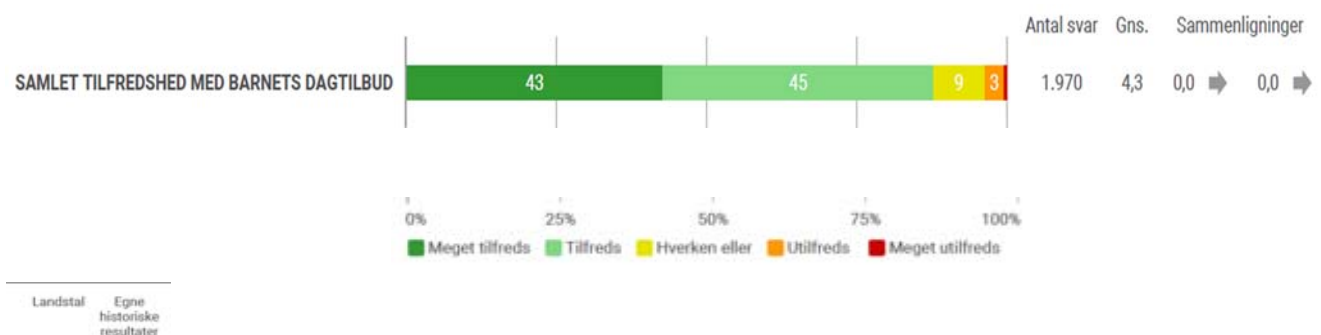
Svarprocent	2016	2019
Dagpleje	67%	67%
Daginstitutioner	84%	79%

Det vurderes, at en svarprocent på mindst 60 % er tilstrækkelig til, at resultaterne er repræsentative for hele forældregruppen.

3.1 Samlet resultat af forældretilfredshedsundersøgelsen på dagtilbudsområdet

Den samlede tilfredshed for hele dagtilbudsområdet⁵ ligger på 4,3. Gennemsnittet måles på en skala fra 1 til 5, hvor 5 er maksimum og 1 er minimum. Som det kan ses i nedenstående graf, er det samme niveau som landsgennemsnittet og samme niveau som ved undersøgelsen i 2016.

Graf 9: Samlet tilfredshed på dagtilbudsområdet i Favrskov Kommune (n=1.970)⁶

⁴ Landstallene er en landsdækkende repræsentativ undersøgelse (flere end 1600 besvarelser) på dagtilbudsområdet, som Økonomi og Indenrigsministeriet har udarbejdet.

⁵ Dagpleje- og daginstitutionsoverområdet lagt sammen.

⁶ Den samlede tilfredshed med barnets dagtilbud, som er vist i figur X, er ikke en samlet beregning på tværs af rapportens hovedområder, men viser fordelingen og gennemsnittet af forældrenes svar på spørgsmålet "Hvor tilfreds er du samlet set med dit barns dagtilbud?".

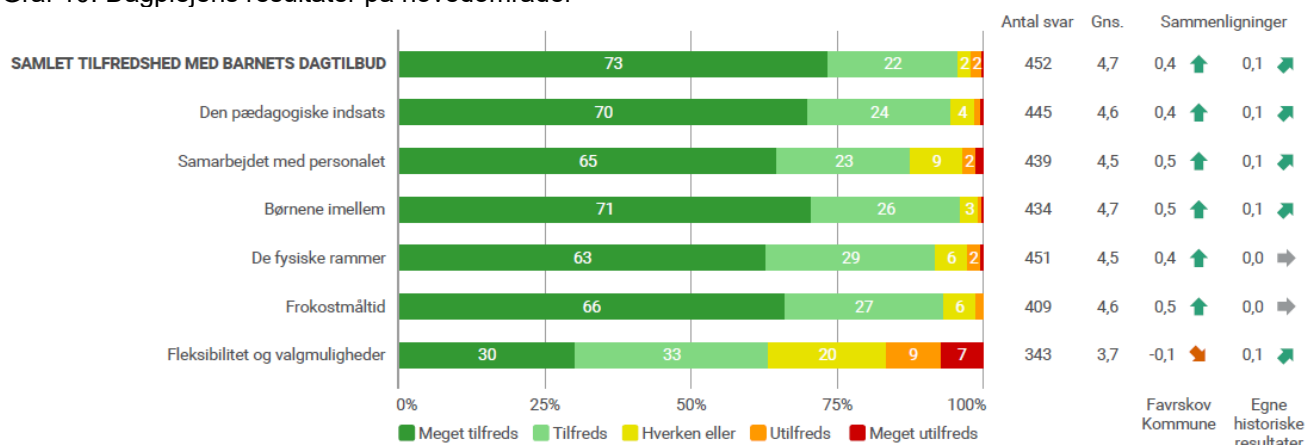
Det samlede resultat dækker over lokale forskelle i dagplejen og blandt daginstitutionerne. Resultaterne for dagplejen kan ses i [Resultatrapport dagpleje 2019](#) og resultaterne for daginstitutionsområdet og de enkelte daginstitutioner kan se i [Resultatrapport daginstitutioner 2019](#).

Dagplejeområdet og daginstitutionsområdet gennemgås særskilt neden for i afsnit 4.2 og 4.4.

3.2 Sammenfatning af resultat for dagplejen

Nedenstående graf viser, at den samlede tilfredshed for dagplejen⁷ særskilt er 4,7, hvilket er 0,1 højere end ved undersøgelsen i 2016, og 0,4 højere end det samlede dagtilbudsområde⁸.

Graf 10: Dagplejens resultater på hovedområder

De øvrige spørgsmål er kategoriseret i seks temaer. Som det ses i figuren har 5 ud af 6 temaer en tilfredshed mellem 4,5 og 4,7. Kun temaet "fleksibilitet og valgmuligheder" har en lavere tilfredshed på 3,7. Gennemsnittet for de forskellige temaer er nogenlunde udtryk for den tilfredshed, der er angivet for de enkelte spørgsmål, der er med i de forskellige temaer. Dog er tilfredsheden med "inddragelse af dig/er som forældre i dagtilbuddets aktiviteter" på 4,1 og dermed en del lavere end gennemsnittet i temaet "samarbejdet med personalet", mens der ved spørgsmålet "afstand til daginstitution/dagpleje" er en score på 4,5, som er højere end gennemsnittet for temaet "fleksibilitet og valgmuligheder" på 3,7. Desuden er der, som det ses i resultatrapporten for dagplejen, ved nogle af spørgsmålene variation i tilfredsheden dagplejegrupperne imellem.

De lokale spørgsmål omkring gæstedagplejen indgår ikke i ovenstående oversigt. Men "den måde gæstedagplejen fungerer samlet set" har en tilfredshed på 3,8. Det er samme resultat som ved undersøgelsen i 2016 og generelt et af de emner, som forældrene i dagplejen bedømmer lavest. De lokale spørgsmål indgår ikke i prioriteringskortet neden for.

Af resultatrapporten fremgår det, at nogle spørgsmål har større betydning for forældrene samlede tilfredshed end andre. For forældrene til børn i dagplejen har "personalets engagement" den højeste betydning for den samlede tilfredshed. Tilfredsheden er højere end gennemsnittet, og den kan derfor konkluderes som værende en styrke. "Personalets omsorg for dit barn" har ligeledes stor betydning.

⁷ Selvom der står "dagtilbud" i figuren, dækker det her kun over "dagplejen".

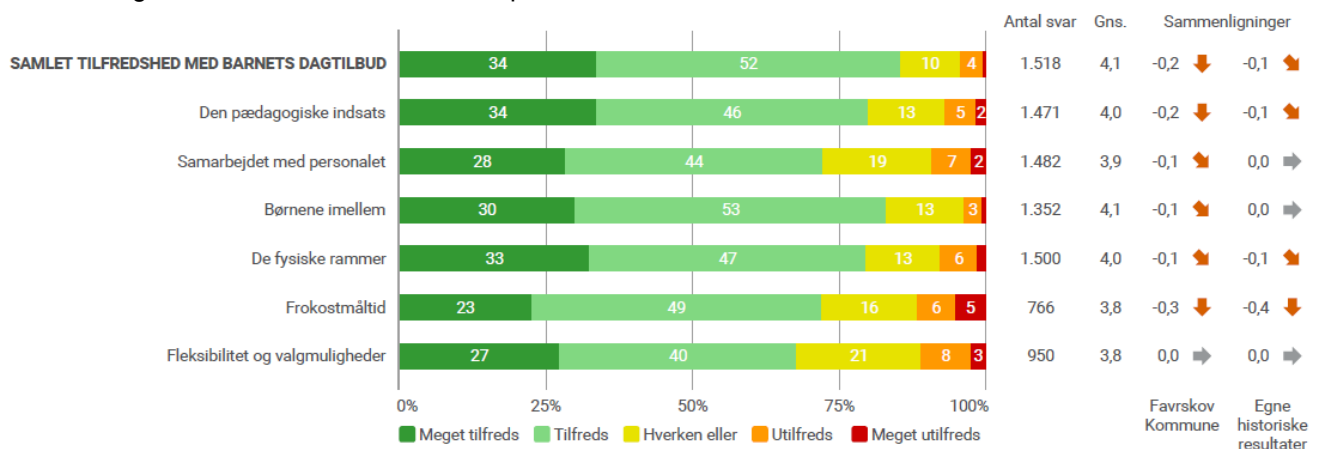
⁸ Anført som "Favrskov Kommune" i figuren.

For dagplejen er spørgsmålet omkring ”omfanget af udskiftning i personalet tilknyttet dit barn” af stor betydning, og tilfredsheden er lavere end gennemsnittet, hvorfor der her er et muligt forbedringspotentiale. Personalets lydhørhed for forældrenes synspunkter ligger også under gennemsnittet, men har stor betydning for tilfredsheden, og udgør derfor et væsentlig opmærksomhedspunkt.

3.3 Sammenfatning af resultat for daginstitutioner

Nedenstående graf viser, at den samlede tilfredshed for daginstitutionsområdet⁹ særskilt er 4,1, hvilket er 0,1 lavere end ved undersøgelsen i 2016, og 0,2 lavere end det samlede dagtilbudsområde¹⁰.

Graf 11: Daginstitutionsområdets resultater på hovedområder

De øvrige spørgsmål er kategoriseret i seks temaer. Gennemsnittet for de forskellige temaer er nogenlunde et udtryk for den tilfredshed, der er angivet for de enkelte spørgsmål i de enkelte kategorier. Dog er der tilfredsheden med ”den tid, personalet har til dit barn” 3,2 og dermed en del lavere end gennemsnittet i temaet ”den pædagogiske indsats” med en gennemsnitlig score på 4,0. Ved spørgsmålet ”åbningstiderne” er der en tilfredshed på 4,5, som er en del højere end det samlede gennemsnit for ”de fysiske rammer”, hvor scoren er 4,0. Det samme er tilfældet for ”afstand til daginstitution/dagpleje”, som har en tilfredshed på 4,5, som er højere end gennemsnittet for temaet ”fleksibilitet og valgmuligheder”, som ligger på 3,8.

Som det kan ses i resultatrapporten, er der ved nogle af spørgsmålene meget stor variation i tilfredsheden daginstitutionerne imellem. Ved spørgsmålet om den samlede tilfredshed ligger spændet på 4,6 for de daginstitutioner med den højeste tilfredshed og 3,5 for institutionen med den laveste tilfredshed. De institutioner, der ligger lavt, har alle scoret lavt på spørgsmålet ”den tid personalet har til dit barn”. Herudover bl.a. spørgsmålene ”aktiviteterne uden for dagtilbuddet” og ”omfang i udskiftning i personalet tilknyttet dit barn”.

De lokale spørgsmål omkring feriepasning indgår ikke i nedenstående oversigt. Men omkring ”den feriepasning, der er blevet tilbudt i en anden institution” er tilfredsheden på 3,7. Det er 0,1 højere end ved undersøgelsen i 2016, men som ved gæstedagplejen i dagplejen, så er det generelt et af de emner, som forældrene bedømmer lavest. De lokale spørgsmål indgår ikke i prioriteringskortet neden for.

Af resultatrapporten fremgår det, at nogle spørgsmål har større betydning for forældrenes samlede tilfredshed end andre. For forældrene til børn i daginstitutioner har ”dialogen og samarbejdet mellem dig/jer som forældre og personalet” den højeste betydning for den samlede tilfredshed. Tilfredsheden er højere end

⁹ Selvom der står ”dagtilbud” i figuren, dækker det her kun over ”daginstitutionsområdet”.

¹⁰ Anført som ”Favrskov Kommune” i figuren.

gennemsnittet, og den kan derfor konkluderes som værende en styrke. Det samme er tilfældet for ”aktiviteter i dagligdagen” og ”personals pædagogiske indsats i forhold til dit barn”, der ligeledes har stor betydning. For daginstitutionsområdet viser figuren, at spørgsmålet omkring ”den tid, personalets har til dit barn” har stor betydning for den samlede tilfredshed samtidig med, at spørgsmålet ligger lavt i tilfredshed. ”Personalets indsats for at begrænse drillerier mellem børnene” og ”personals indsats for at tage udgangspunkt i dit barns behov” ligger også under gennemsnittet, men har også stor betydning for tilfredsheden, og disse udgør derfor alle tre et væsentligt opmærksomhedspunkt.

Opfølgning på forældretilfredshedsundersøgelse

I december 2019 er alle forældre orienteret om resultatet af forældretilfredshedsundersøgelsen. Resultatet er desuden blevet drøftet i forældrebestyrelsen, i LMU og på personalemøde. Ledere og medarbejdere samt forældrebestyrelser vil følge op på resultatet, så arbejdet rettes specifikt mod de opmærksomhedspunkter, som den enkelte enhedsrapport peger på. Status på opfølgning har været drøftet på områdeledermødet i januar 2020.

Endvidere har nogle forældre i forbindelse med undersøgelsen afgivet kommentarer. Disse tilgår områdelederne/de daglige ledere til intern brug i den videre opfølgning.

4. Kvalitetsparametre

Nedenfor gennemgås de otte kvalitetsparametre, og for hvert kvalitetsparameter fastsættes en målsætning frem mod næste kvalitetsrapport, der gælder for 2021 – 2022:

- Antal børn pr. medarbejder
- Uddannet personale
- Sygefravær
- Regnskabsresultat
- Sprogvurderingsresultater
- Motorikvurderingsresultater
- Skoleudsættelser
- Formel kompetenceudvikling

4.1 Antal børn pr. medarbejder

Forholdet mellem antal børn og voksne påvirker kvaliteten gennem eksempelvis muligheden for at kunne samle børnene i mindre grupper, bedre voksen-barn-kontakt og mere sensitive og opmærksomme voksne, der tilbyder flere udviklingsrelevante aktiviteter¹¹. Det er dog ikke alene antallet af voksne, men også de voksnes kvalifikationer og engagement, der har betydning for kvaliteten af relationen mellem barn og voksen og for det pædagogiske lege- og læringsmiljø.

Der er flere faktorer, der spiller ind på antallet af børn pr. medarbejder, herunder medarbejdernes uddannelse og anciennitet og dermed lønniveauet. Herudover spiller det ind, at budgettildelingen ’knækker’ ved det 41. barn. Det betyder, at der på grund af stordriftsfordele er en lidt lavere budgettildeling, når der er mere end 40 børn indskrevet i institutionen. Herudover har Børnehuset Vesterskovvej og Selling Børnehus en højere resursetildeling end de øvrige tilbud. Det skyldes skovbørnehavetilbuddet i Vesterskovvej og de fy-

¹¹ Kvalitet i dagtilbud – Pointer fra forskning, Danmarks evalueringsinstitut, 2017

siske rammer i Selling Børnehus. Herudover er der desuden en højere tildeling i kommunens fire specialgrupper i hhv. Børnehuset Vesterskovvej, Børnehuset Bakkegården, Børnehaven Filuren og Børnehuset Ellemose. Nedenfor ses tildelingsmodellen på daginstitutionsområdet.

Tabel 2. Tildeling på daginstitutionsområdet 2019

Kategori	0-2 år	0-2 år	3-6 år	3-6 år
	op til 40 børn	over 40 børn	op til 40 børn	over 40 børn
Timer pr. barn/uge	10,09	9,74	5,05	4,87
Timer pr. barn/uge (inkl. ledelse)	10,61	10,26	5,31	5,13

Tallene i nedenstående tabel viser spredningen er mellem institutionsområderne ift. antal børn pr. medarbejder i 2019. I tallene indgår resursepædagoger, lønnede pædagogstuderende og den daglige lederes børnetid, men ikke ledelsestiden og PAU-elever. Som det fremgår af ovenstående tabel er tildelingen på 0-2 års området dobbelt ift. 3-6 års området, hvilket betyder, at der i vuggestuegrupperne er færre børn pr. voksen. For at skabe et sammenligneligt billede for området, og da det ikke er muligt at angive tallene for hhv. vuggestue- og børnehavegrupper, indgår børn på 0-2 års området i nedenstående tabel som en vægget størrelse, hvilket vil sige, at et vuggestuebarn tæller for to.

Tabel 3. Antal børn pr. medarbejder i institutionsområderne i 2019

	2019
Hinnerup S/V	6,39
Hinnerup N/Ø	6,35
Hadsten opland	6,92
Hadsten by	6,11
Thorsø/Ulstrup/Hammel NV	6,80
Hammel SØ	6,47
Hadsten Børnehave	6,37
Gennemsnit	6,5

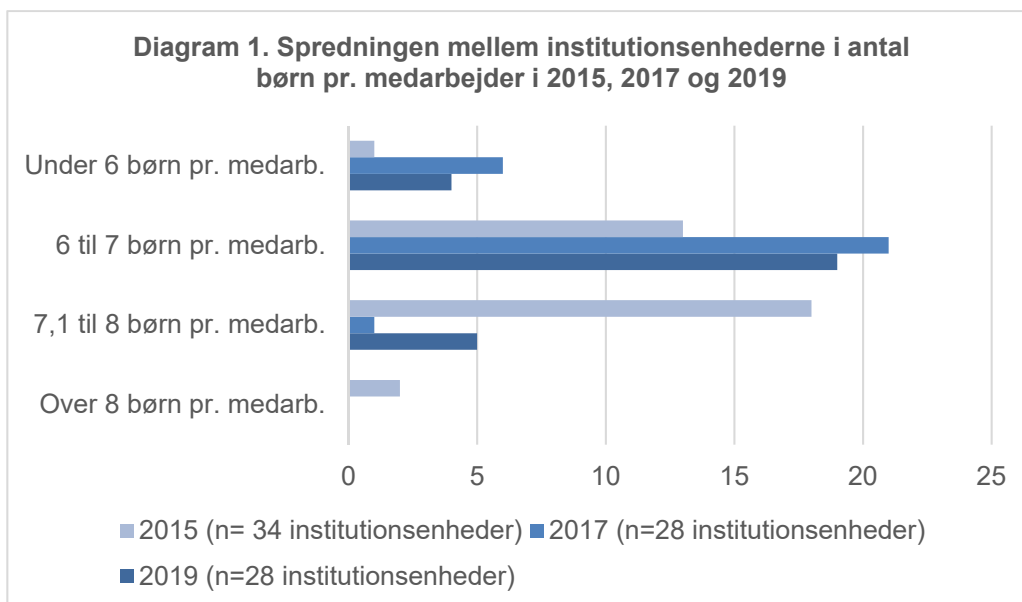
På områdeniveau er der ikke ret stor forskel mellem områderne på antallet af børn pr. medarbejder, men af bilaget *Nøgletal for Kvalitetsrapport for Dagtilbud 2019-2020* fremgår det, at der er forskel på antallet af børn mellem enhederne og også internt i institutionsområderne er der forskel mellem enhederne. Som beskrevet ovenfor, er der forskellige forhold, der har betydning for antallet af børn pr. medarbejder. For et sammenligningsgrundlag viser en beregning på en gennemsnitlig fiktiv børnehave med 60 børn, hvor 70 % af de ansatte er uddannede pædagoger og 30 % medhjælpere, hvor det for begge grupper gælder, at de er ansat til gennemsnitslønninger, at der vil være 7,4 børn pr. pædagogisk medarbejder. I 2017 var dette tal 7,7. Årsagen til at der i 2019 er færre børn pr. medarbejder skyldes øget resursetildeling i budgettet for 2018-21 og 2019-22¹². Af ovenstående skema ses, at alle områder i 2019 havde et lavere antal børn pr. medarbejder end den fiktive børnehave ovenfor.

¹² **U308 i Budget 2018-21:** Bedre normering i dagtilbuddene. Byrådet afsatte netto 1,8 mio. kr. om året fra 2018 og frem til flere personaleressourcer i daginstitutionerne.

U306 i Budget 2019-22: Flere ressourcer til daginstitutionsområdet samt førskoletilbuddet. Byrådet afsatte 2 mio. kr. årligt i 2019 og overslagsårene til en øget resursetildeling på daginstitutionsområdet og i førskoletilbuddet.

I kvalitetsrapporten fra 2017-2018 blev der sat en målsætning om, at der frem mod 2020 skulle sigtes mod, at der ikke er institutionsenheder med over 7 børn pr. medarbejder. Som det fremgår af nedenstående diagram, er der 5 institutionsenheder, der i 2019 har over 7 børn pr. medarbejder. Samtidig er antallet af enheder med både 6 til 7 og under 6 børn pr. medarbejder faldet. Det samlede gennemsnit ligger dog både i 2017 og i 2019 på 6,5 børn pr. medarbejder, mens det i 2015 var 7,14 børn pr. medarbejder. Det kan ikke forklares entydigt, hvad årsagen er til, at der er det samme antal børn pr. medarbejder i hhv. 2017 og 2019 på trods af, at der er tilført flere midler i perioden. En del af forklaringen skal findes i en øget andel PAU-uddannede medhjælpere og i opsparede midler i decentraliseringsaftalen.

I perioden fra 2015 til 2019 er resursetildelingen til institutionerne steget fra 5,07 til 5,31 timer pr. barn svarende til en stigning på ca. 5 %. I samme periode fra 2015 til 2019 er ændringen i antallet børn pr. medarbejder som tidligere nævnt faldet fra 7,14 barn til 6,5 barn dvs. et fald i antal børn pr. medarbejder på ca. 9 %. Institutionerne har således fra 2015 til 2019 fuldt ud været i stand til at omsætte den højere resursetildeling til færre børn pr. medarbejder. Der kan dog være variation mellem de enkelte år.

I Dagplejen er der typisk en voksen til fire børn. I kortere perioder kan en dagplejer have fem børn indskrevet, ligesom et barn med særlige behov kan tildeles en dobbeltplads. Den budgetterede udnyttelsesgrad i 2019 var 87,41 %, mens den faktiske udnyttelsesgrad var på 88,93 %, hvilket svarer til, at hver dagplejer i gennemsnit havde indskrevet 3,6 børn. I 2017 var dette tal 3,5. Det stigende udnyttelsesgrad er et udtryk for, at det i nogle områder er vanskeligt at rekruttere dagplejere, og at flere dagplejere derfor i længere perioder end tidligere har indskrevet femte barn.

Som en del af finansloven har Regeringen afsat penge til mere pædagogisk personale i kommunale og selvejende institutioner, som skal indføres frem mod 2025. I 2020 er der afsat 500 mio. kr., og det afsatte beløb stiger frem mod 2025 til 1,6 mia. kr. Af de 500 mio. kr., der er afsat i 2020, får Favrskov Kommune tildelt 4,6 mio. kr. Med de ekstra midler til mere pædagogisk personale, er der derfor grund til at forvente, at antallet af børn pr. medarbejder vil falde frem mod 2022.

Opfølgning på antal børn pr. medarbejder

Målsætning

Frem mod 2022 skal det tilstræbes, at alle institutionsenheder holder sig under 6 børn pr. medarbejder på 3-6 års området.

Opfølgning

Det skal lokalt drøftes, hvad årsagen kan være til forskellene mellem antallet af børn pr. medarbejder med henblik på en vurdering af, om ressourcerne anvendes bedst muligt. Det skal samtidig vurderes, om der er mulighed for at reducere forskellen mellem enhederne ved at rokere medarbejdere internt i institutionsområdet.

4.2 Uddannet personale

Forskning på dagtilbudsområdet viser samstemmende, at personalets kvalifikationer har en afgørende betydning for kvaliteten af dagtilbuddet. Eksempelvis fremhæves det i EVAs forskningsopsamling Kvalitet i Dagtilbud, at der i det engelske EPPSE-studie anført af Brenda Taggart, seniorforsker ved Institute of Education, University College London, er påvist, at andelen af uddannede i dagtilbuddet er en af de faktorer med størst betydning for kvaliteten¹³. Derfor vurderes andelen af pædagoger blandt medarbejderne på dagtilbudsområdet at være en indikator for kvalitet. Det er dog ikke alene andelen af pædagoger, der har betydning for det faglige miljø i dagtilbuddet. Lederens evne til at implementere relevant ny viden, og at der er en undersøgende og nysgerrig kultur i dagtilbuddet spiller også en afgørende rolle.

Den økonomiske tildeling til dagtilbudsområdet sker med udgangspunkt i, at der ud fra en gennemsnitsløn kan ansættes 70 % pædagoger og 30 % medhjælpere. Grundet den økonomiske decentraliseringsaftale er det dog op til områdelederne, hvordan de prioriterer ressourcerne i en afvejning af hensynet til flest mulig medarbejdere og bedst kvalificerede medarbejdere.

Siden kvalitetsrapporten fra 2017/18 er det opgjort, hvor stor en andel af medhjælperne, der har en pædagogisk assistentuddannelse (PAU). For selvom uddannede i EPPSE-studiet betyder minimum en bachelorgrad inden for pædagogik (svarende som professionsbachelor som pædagog), vurderes det at have betydning, at også medhjælperstillingerne bestrides af medarbejdere med en teoretisk viden om børns udvikling. Nogle medhjælpere har en anden uddannelse som eksempelvis lærer, ergoterapeut eller lignende, men ellers er der kultur for, at medhjælperstillinger på dagtilbudsområdet bestrides af medarbejdere uden relevant uddannelse.

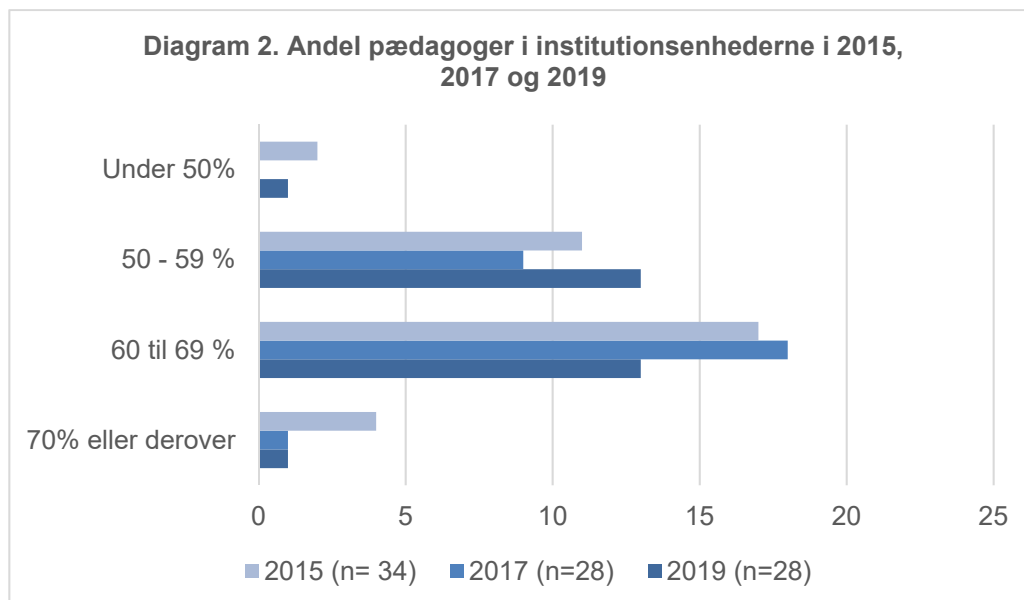
Som det fremgår af nedenstående tabel har ingen af institutionsområderne 70% pædagoger. Til gengæld har flere af områderne ansat PAU-uddannede medhjælpere.

¹³ Kvalitet i dagtilbud – Pointer fra forskning, Danmarks Evalueringsinstitut, 2017

Tabel 4. Andel uddannet personale i institutionsområderne

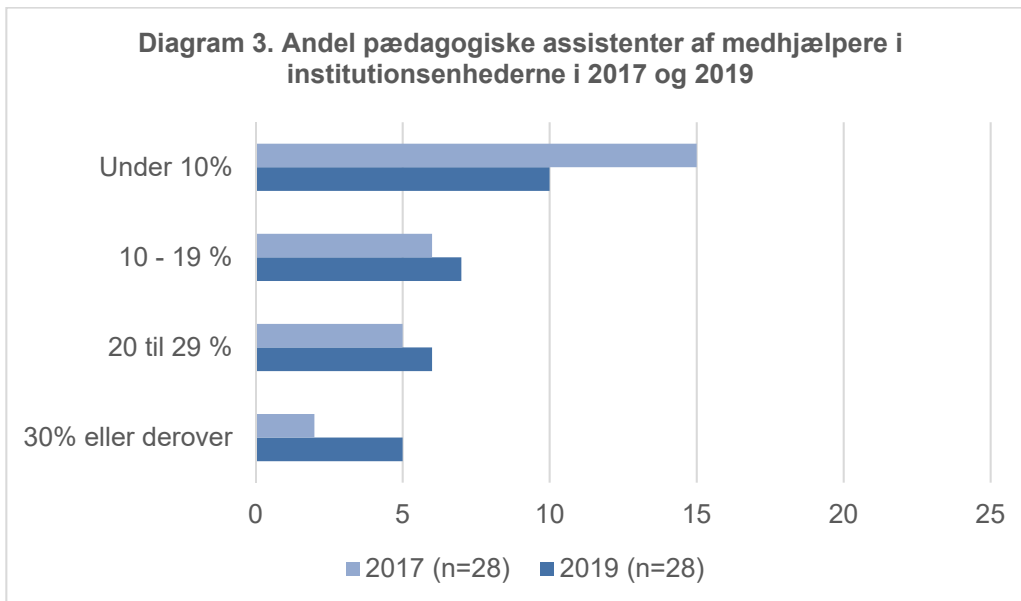
	Andel pædagoger	Andel PAU-uddannede medhjælpere
Hinnerup S/V	62%	16%
Hinnerup N/Ø	58%	4%
Hadsten opland	63%	11%
Hadsten by	62%	6%
Thorsø/Ulstrup/Hammel NV	62%	32%
Hammel SØ	59%	26%
Hadsten Børnehave	59%	18%
Total	61,1%	16%

I nedenstående diagram fremgår det, hvordan de 28 institutionsenheder placeres i de fire kategorier for andel af pædagoger. Daglejen indgår ikke i nedenstående diagram.

I én af institutionsenhederne prioriteres lønsummen således, at de har 70 % pædagoguddannede medarbejdere ansat. 13 institutionsenheder ligger i kategorien med 60 – 69 % pædagoger, og 14 institutionsenheder har under 60 % pædagoger, heriblandt har Børnehuset Rønbækken som den eneste institutionsenhed under 50% pædagoger. I Kvalitetsrapporten for 2017/18 blev der sat en målsætning om, at der frem mod 2020 ikke skulle være institutionsenheder med under 60 % pædagoger. Som det fremgår af ovenstående er der altså 14 institutionsenheder, der ikke lever op til målsætningen.

I diagrammet nedenfor fremgår det, hvordan de 28 institutionsenheder placeres i de fire kategorier for andel af PAU-uddannede blandt medhjælperne.

Ovenstående diagram viser, at der er stor forskel mellem enhederne, på hvor mange af medhjælperstillingerne, der bestrides af pædagogiske assistenter. I kvalitetsrapporten for 2017/18 blev der sat en målsætning om, at der blandt medhjælperne er en blanding af PAU-uddannede og uddannede. Der er fortsat et udviklingspotentiale i forhold til at opnå en større andel af uddannet personale, der varetager medhjælperstillingerne. Der er på dagtilbudsområdet en stærk kultur for at ansætte uddannede medarbejdere, der benytter medhjælperstillingerne som springbræt til pædagogstudiet. Den nationale kvalitetsdagsorden på dagtilbudsområdet bør dog være anledning til at drøfte lokalt, hvilken betydning det har at have uddannede medarbejdere til at varetage børns udvikling, trivsel, læring og dannelse. Derfor ønsker Børn og Kultur at øge andelen af PAU-uddannede gennem en central plan for videreuddannelse medhjælperne, der har været ansat i mere end to år.

I Dagplejen er kun en meget lille del af dagplejerne enten pædagoguddannede eller PAU uddannede. Hertil kommer naturligvis dagplejepædagogerne, der spiller en central rolle ift. at støtte op om den løbende udvikling og kompetenceudvikling i dagplejen. I dagplejen tilrettelægges kompetenceudviklingen som udgangspunkt som ugekurser med et fælles tema, som dagplejerne deltager i hen over halvandet år. Herudover tager en til to dagplejere årligt den pædagogiske assistentuddannelse. Den fælles viden og tætte opfølgning på dagplejernes brug af de tilegnede kompetencer, har stor betydning for kvaliteten hos den enkelte dagplejer.

Opfølgning uddannet personale

Målsætning

At der frem mod 2022 ikke skal være institutionsenheder med under 70% pædagoger. Samt at der hvert år er en medhjælper pr. institutionsområde og en dagplejer, der uddannes som pædagogisk assistent.

Opfølgning

I forhold til de institutionsenheder, der har færre end 70% pædagoger, skal det vurderes, hvilke handlemuligheder der kan være for at højne andelen af pædagoger. I vurderingen skal det indgå, om der er mulighed for at rokere medarbejdere mellem enhederne i institutionsområdet for derved at skabe større lighed i medarbejdersammensætning mellem enhederne. Herudover skal der i forbindelse med ansættelse af medhjælpere tages stilling til fordelingen af PAU-uddannede og uddannede medhjælpere. Det skal endvidere drøftes lokalt i LMU og bestyrelser, hvilken betydning det har at have uddannede medarbejdere til at varetage børns udvikling, trivsel, læring og dannelse.

Med Regeringens pulje til mere pædagogisk personale i dagtilbud forventes det, at der vil blive ansat mere pædagogisk personale i daginstitutionerne, at andelen af uddannet personale vil stige.

4.3 Sygefravær

Sygefraværet er en indikator for kvalitet på dagtilbudsområdet, da et højt sygefravær betyder, at der er færre kendte medarbejdere omkring børnene. Sygefraværet påvirker også dagtilbuddenes økonomi.

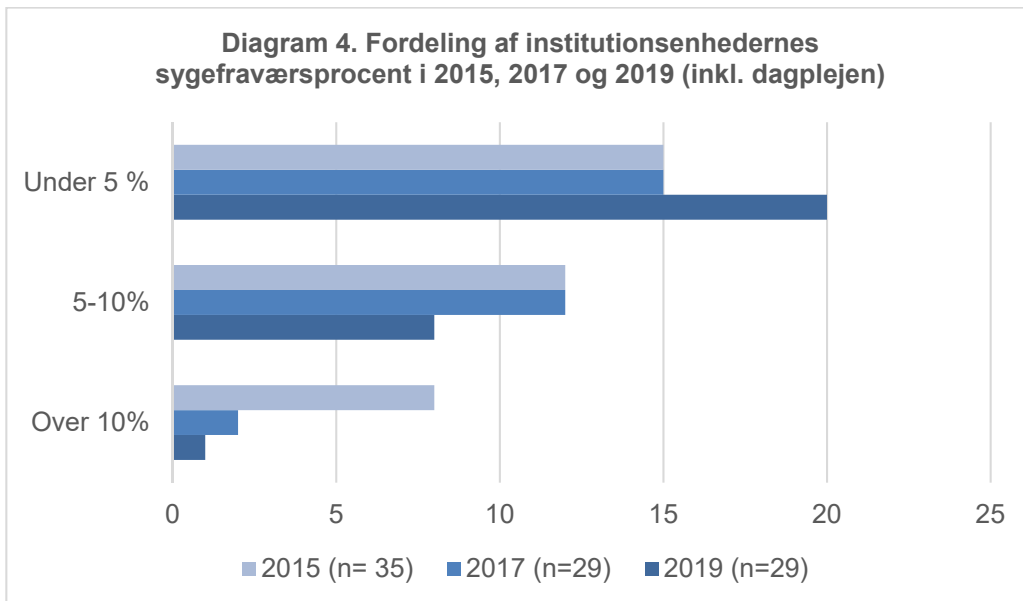
Af nedenstående tabel fremgår dagtilbudsområdet samlede sygefraværsprocent. Som tabellen viser, fortsætter den positive udvikling ift. nedbringelse af sygefraværet siden 2015.

Tabel 5. Dagtilbudsområdet samlede sygefraværsprocent i 2015, 2017 og 2019

Sygefravær	2015	2017	2019
Hinnerup S/V	-*	5,38%	4,71%
Hinnerup N/Ø	-*	4,33%	3,80%
Hadsten opland	-*	6,96%	7,76%
Hadsten by	-*	4,42%	3,91%
Thorsø/Ulstrup/Hammel NV	-*	-*	2,42%
Hammel SØ	-*	-*	4,18%
Hadsten Børnehave	-*	1,16%	9,12%
Daglejen	-*	5,29%	4,71%
Gennemsnit	5,71%	4,91%	4,52%

* Grundet ændret områdestruktur kan historiske data ikke vises.

I nedenstående diagram inddeles sygefraværet i kategorierne under 5%, 5-10% og over 10%. Det fremgår af diagrammet, hvor mange institutionsenheder ud af de i alt 29 (inklusive Daglejen), der placeres i de respektive kategorier for sygefravær.

I kvalitetsrapporten for 2017-2018 blev det sat som målsætning, at den positive udvikling i sygefraværet fortsætter frem mod 2020, og at der ikke er enheder med et sygefravær på over 10%. Desuden skulle andelen af enheder med et sygefravær under 5% stige fra 52 til 60%.

Der er i 2019 en enkelt institutionsenhed med et sygefravær på over 10% (10,31%). Herudover er resten af målsætningen indfriet og antallet af enheder med et sygefravær på under 5% er steget til 69% i 2019.

Alle forvaltninger i Favrskov Kommune har fokus på sygefraværet, og der er iværksat både centrale og lokale initiativer til nedbringelse af sygefraværet. Formålet er at skabe det bedst mulige grundlag for en effektiv og kvalificeret opgaveløsning på den enkelte arbejdsplads. Der gennemføres løbende audit på arbejdspladser med højt sygefravær. Fokus her er på ledernes håndtering af sygefraværet.

Indsatserne, der iværksættes i forhold til sygefraværet, kan være rettet direkte mod håndtering af et for højt sygefravær for den enkelte medarbejder. Herudover har det enkelte område en særlig opgave og opmærksomhed i forhold til at igangsætte forebyggende initiativer, der fremmer trivslen og arbejdsglæden. Her spiller TRIO samarbejdet mellem TR, AMR og områdeleder en central rolle. Udgangspunktet for samarbejdet er en større indsats og opmærksomhed på, hvordan en styrkelse af arbejdsfællesskabet kan være en tilgang til øget trivsel på arbejdspladsen, en sikring af kvaliteten i det pædagogiske arbejde og nedbringelse af fraværet i de dagtilbud, hvor dette udfordrer. Til at understøtte trivsel og arbejdsfællesskaber indledes i 2020 ligeledes et samarbejde med Favrskov Kommunes sygefraværskonsulent. De ændrede samarbejdsformer samt den målrettede indsats forventes at have en positiv effekt på medarbejdernes trivsel og motivation og dermed have en afledt effekt på brug af budgettet til vikarer.

Opfølgning på sygefravær

Målsætning

At den positive udvikling i sygefraværet fortsætter frem mod 2022, og at der ikke er enheder med et sygefravær på over 10%, samt at niveauet for andelen af enheder med et sygefravær under 5% fastholdes.

Opfølgning

Sygefraværet på Dagtilbudsområdet er generelt faldet fra 2017 til 2019, og der sker løbende opfølgning på sygemeldte ledere og medarbejdere og på arbejdsmiljøet generelt. Ligeledes har opfølgning på sygefraværet og sundhedsfremmende initiativer høj prioritet i SMU Dagtilbud, hvor initiativer drøftes og iværksættes. Systematikken for opfølgning fortsættes for at fastholde den positive udvikling, der har været i sygefraværet fra 2017 til 2019.

4.4 Regnskabsresultat

Regnskabsresultatet er et konkret resultat af den økonomiske styring af området og vil over tid afspejle kvaliteten af den ledelsesmæssige styring i det enkelte institutionsområde. Selvom regnskabsresultatet i sig selv ikke giver et billede af den kvalitet, der leveres i dagtilbuddet, har økonomien alt andet end lige en påvirkning på den økonomiske robusthed i de situationer, hvor der er brug for at handle, eksempelvis ved sygefravær. Samtidig skal de midler dagtilbuddene får tildelt, anvendes til at skabe kvalitet for børnene her og nu og ikke spares op til senere brug. God økonomisk styring på dagtilbudsområdet er således kendetegnet ved en økonomisk bæredygtighed, der balancerer økonomisk robusthed og opretholdelse af det politisk fastsatte serviceniveau. Af nedenstående tabel fremgår det, at der generelt er der god økonomisk styring på dagtilbudsområdet, men at resultatet i 2019 ligger lidt længere væk fra det politiske fastsatte serviceniveau end tidligere år.

Tabel 6. Dagtilbudsområdet regnskabsresultat

2015	139.000 kr.
2017	1.046.000 kr.
2019	2.105.000 kr.

Af nedenstående tabel fremgår regnskabsresultatet for institutionsområderne, Daglejen og Hadsten Børnehave for 2019.

Tabel 7. Regnskabsresultat	2019
(Procentvis over-/underskud)	
Hinnerup S/V	-0,68%
Hinnerup N/Ø	1,18%
Hadsten opland	1,07%
Hadsten by	2,34%
Thorsø/Ulstrup/Hammel NV	2,81%
Hammel SØ	1,89%
Hadsten Børnehave	1,17%
Daglejen	-2,22
Total dagtilbud	0,95%

I kvalitetsrapporten for 2017/18 blev der sat en målsætning om, at alle institutionsområder frem mod 2020 holder sig inden for rammen på hhv. 0 – 10 % overskud og 0 – 5 % underskud. Som det fremgår af tabellen holder regnskabsresultatet for 2019 sig inden for denne målsætning.

Opfølgning på regnskabsresultat

Målsætning

At alle institutionsområder frem mod 2022 holder sig inden for rammen på hhv. 0 – 10 % overskud og 0 – 5 % underskud.

Opfølgning

Områdelederne skal fortsat følge tæt op på institutionsområdernes økonomi i et forpligtende samarbejde med økonomikonsulenten på området.

De seks institutionsområder med et overskud skal i samarbejde med LMU og bestyrelser drøfte, hvordan områdets økonomiske råderum de kommende år kan anvendes til at understøtte arbejdet med kvalitetsudvikling med afsæt i kvalitetsmålingens (ECERS-3/ITERS-R) resultater.

4.5 Sprogvurderingsresultater

Forskningen peger på, at børns tidlige udvikling af faglige kognitive færdigheder som eksempelvis tale-sprogkompetencer og læse- og skriveforudsætninger er betydningsfuld for deres læring i skolen¹⁴. Derfor er dagtilbuddenes arbejde med børnenes sproglige udvikling en vigtig parameter for kvalitet på dagtilbudsområdet.

Til at belyse ovenstående beskrives i dette afsnit sprogvurderingsresultater for de treårige samt for 0. klasserne. Resultaterne fra 0. klasserne er i denne rapport tilbageført til det dagtilbud, børnene har gået i. Sprogvurderingsresultatet i 0. klasse afspejler dagtilbuddenes arbejde med børnenes sproglige udvikling.

I Favrskov Kommune sprogvurderes alle børn, når de er tre år og når de går i 0. klasse. Herudover foretages der sprogvurderinger efter behov.

På baggrund af sprogvurderingen beregnes en score for det enkelte barn med en værdi mellem 0 og 100 for barnets samlede sprogformåen, hvor 100 er den bedste score og 0 er den dårligste. På baggrund af sprogscoren placeres barnet i en af tre sproglige indsatsgrupper: særlig indsats, fokuseret indsats og generel indsats.

Placeringen i indsatsgrupperne er koblet til anbefalingerne til den efterfølgende pædagogiske indsats. Sprogscoren er dermed bestemmende for, hvilken af de tre nedenstående indsatskategorier barnet placeres i.

¹⁴ Kvalitet i dagtilbud – Pointer fra forskning, Danmarks Evalueringsinstitut, 2017

Indsats-kategori	Beskrivelse	Normtal
Generel indsats	Omfatter børn, som har en alderssvarende sproglig udvikling.	85%
Fokuseret indsats	Omfatter børn, som vurderes at have behov for en indsats inden for mindst ét af de fire sprogområder (produktivt talesprog, receptivt talesprog, lydlig kompetencer og kommunikative kompetencer).	10%
Særlig indsats	Omfatter børn, som vurderes at have behov for en særlig sprogstimulerende indsats. Denne særlige indsats tilrettelægges i samarbejde med PPR.	5%

Af ovenstående fremgår det, at normscoren viser, at 5% af landets børn falder i gruppen med behov for en særlig sproglig indsats. 10% falder i gruppen, hvor der er behov for en fokuseret indsats. 85% af børnene falder i gruppen, som har behov for en generel sproglig indsats. Der er tale om en et-sprogsnorm, hvilket betyder at normscoren er dannet på baggrund af et normstudie af etsprogede børn. Dette er vigtigt at være opmærksom på når der sammenlignes med tal, hvor også sprogvurderingsresultater af to-sprogede indgår. Når to-sprogedes sprogvurderingsresultater indgår, vil fordelingen afvige fra ovenstående normfordeling.

Sprogindsatser i dagtilbud

Sprogvurderingerne er et redskab for det pædagogiske personale til systematisk at opspore børn med sproglige udfordringer, men også til at skabe sig et overblik over den aktuelle børnegruppes sproglige udvikling, og hvor der med fordel kan ske justeringer i den sproglige indsats. For at skabe et overblik over de indsatser, der løbende kører i samarbejde med PPR, og som støtter op om en kvalificeret sprogunderstøttelse i de almene læringsmiljøer, skitseres indsatserne kort i skemaet herunder.

Sprogindsats	Beskrivelse
Fokus på sprog 0-2 år	Styrkelse af den tidlige sproglige indsats på 0-2 års området gennem løbende vejledning og rådgivning til medarbejderne i dagplejen og vuggestuerne. Der blev afsat midler til denne indsats ifm. Budget 2013.
Klog på sprog - Uffes ugletime	Forskningsbaseret sproglig indsats for alle tre-årige, der gennemføres i mindre grupper med i alt 40. Børnenes sproglige udvikling understøttes ud fra en legende tilgang inden for de fire læringsområder: Skriftsprogskompetencer, ordforråd, lydlig opmærksomhed og narrative kompetencer.
Teacher talk	Kompetenceløft af to medarbejdere fra hver daginstitution i foråret/efteråret 2020. Udvikler tilgange til at fremme sprogstimulering i hverdagssituationer i dagtilbud. Det essentielle i tilgangen er, at optimere samtalerne i hverdagen med børnene. Kompetenceløftet er iværksat i forlængelse af kvalitetsmålingen i børnehaverne.
Sprogansvarlige	I alle institutionsenheder er der sprogansvarlige pædagoger, der har en tovholderfunktion ift. udbredelse af ny viden omkring sprog. De sprogansvarlige har et netværk på tværs af områderne, der understøttes af PPR.

Udover de indsatser, der er beskrevet ovenfor, er der løbende individuelle forløb, sproggrupper for børn med store sproglige udfordringer og for børn med to sprog samt sparring og vejledning til personalet fra tale-hørelærerne i PPR.

4.5.1 Sprog vurderingsresultater for treårige

Dette afsnit vedrører sprog vurderingsresultaterne af de tre-årige. Sprog vurderingen af de tre-årige gennemføres typisk cirka fire måneder efter barnet er startet i børnehave. Sprog vurderingen af de tre-årige er en individuel test, hvor en pædagog sidder over for barnet og giver barnet instrukser. Pædagogen noterer løbende på en tablet eller computer, hvordan barnet løser opgaven.

Siden august 2016 har det være politisk besluttet, at alle treårige skal sprog vurderes. Sprog vurderingen af alle treårige er et led i Børn og Skoles arbejde med at styrke den tidlige indsats for børn med behov for særlig støtte til deres udvikling. Målet med at sprog vurdere alle børn er at skabe de bedste forudsætninger for barnets sproglige og senere skriftsproglige udvikling.

I 2018 kom der en opdateret version af sprog vurderingsmaterialet, der bl.a. betyder, at den tidligere samlede sprogscore opdeles, så der er en score for talesproglige færdigheder og en score for før-skriftlige færdigheder. Det betyder, at det er vanskeligt at sammenligne med resultaterne fra tidligere kvalitetsrapporter, og det er derfor alene resultater fra 2019, der indgår i denne rapport.

Sprog vurderingsresultater for de treårige i 2019

I nedenstående to tabeller fremgår det, hvordan institutionsområdernes resultater af sprog vurderinger af treårige i 2019 fordeler børnene i de tre indsatskategorier. Resultaterne indeholder også vurderinger af to-sprogede.

Resultaternes farve indikerer, om de afviger fra den ovenfor beskrevne normfordeling ift. indsatskategorierne, hvor 5% af børn placerer sig i særlig indsats, 10 % i fokuseret og 85% i generel indsats. Resultater med rød farve afviger negativt fra normfordelingen, mens resultater med grøn farve betyder, at resultatet stemmer overens med eller ligger bedre end normfordelingen tilsiger.

Ud fra totalen i de to nedenstående tabeller fremgår det, hvordan de sprog vurderede treårige i dagtilbud i Favrskov Kommune i 2019 samlet set fordeler sig i de tre indsatskategorier. Sammenlignet med den normfordelingen er nedenstående resultater tilfredsstillende især set i lyset af, at de to-sprogede indgår. Der er dog for nogle institutionsområder afvigelser fra normfordelingen, der kalder på særlig opfølgning.

Tabel 8. Sprog vurderingsresultater for treårige i 2019 – Før-skriftlige færdigheder

Før-skriftlige færdigheder (n=534)				
Indsatsgruppe	Særlig indsats	Fokuseret indsats	Generel indsats	Ikke placeret*
Hinnerup S/V	14,8%	3,4%	31,8%	50%
Hinnerup N/Ø	1,9%	0,0%	25,5%	72,6%
Hadsten opland	5,7%	1,4%	50%	42,9%
Hadsten by	1,2%	5,0%	53,8%	40%
Thorsø/Ulstrup/Hammel NV	1,3%	1,3%	50,7%	46,7%
Hammel SØ	6,3%	3,1%	22,9%	67,7%
Hadsten Børnehave	0,0%	0,0%	78,9%	21,1%
Total dagtilbud	5,1%	2,2%	38,9%	53,8%

* Årsagen til at der er så mange 'ikke placeret' er, at der er en rim-deltest under førskriftlige færdigheder, som mange børn har vanskeligt ved. Kan barnet ikke svare på testen stopper vurderingen, og barnet bliver ikke placeret. Af samme grund resultaterne i indsatskategorien *Generel indsats* ikke farvemarkeret.

Tabel 9. Sprog vurderingsresultater for treårige i 2019 - Talesproglige færdigheder

Talesproglige færdigheder (n=534)				
Indsatsgruppe	Særlig indsats	Fokuseret indsats	Generel indsats	Ikke placeret
Hinnerup S/V	2,3%	2,3%	94,3%	1,1%
Hinnerup N/Ø	3,8%	2,8%	92,5%	0,9%
Hadsten opland	10%	12,9%	77,1%	0,0%
Hadsten by	7,5%	11,3%	81,2%	0,0%
Thorsø/Ulstrup/Hammel NV	6,7%	6,7%	86,6%	0,0%
Hammel SØ	4,2%	14,5%	79,2%	2,1%
Hadsten Børnehave	0,0%	10,5%	89,5%	0,0%
Total dagtilbud	5,2%	8,2%	85,8%	0,8%

Fordeling i indsatsgrupper viser, at sprog vurderingsresultaterne for de treårige i Favrskov Kommune samlet set ligger på et tilfredsstillende niveau. Særligt set i lyset af, at sprog vurderinger af to-sprogede indgår.

Resultaterne kan bl.a. tilskrives en længerevarende målerettet indsats på 0-2 årsområdet, som Byrådet til-delte midler til i forbindelse med Budget 2013-16. Midlerne er udmøntet i indsatsen 'Fokus på sprog', der er praksisnær vejledning og sparring fra tale-hørelærere i PPR til medarbejdere på 0-2 års området.

I kvalitetsmålingerne i børnehaverne og vuggestuerne indgik en måling af det sproglige læringsmiljø. Re-sultaterne af kvalitetsmålingen er beskrevet tidligere i afsnit 2 *Kvalitetsmåling i dagtilbud*.

4.5.1 Sprog vurderingsresultater i 0. klasse

I Favrskov Kommune gennemføres sprog vurderingen i 0. klasse i september¹⁵, og testen er gennemført som en klassetest, hvilket vil sige, at alle børn testes på samme tid gennem kollektive instrukser, hvorefter børnene udfører instrukserne individuelt på en tablet.

Til at understøtte dialogen mellem dagtilbuddene og de skoler, de leverer børn til, er sprog vurderingsresul-taterne i 0. klasse blevet tilbageført til det dagtilbud, børnene har gået i. Det vil sige, at resultaterne i dette afsnit kun dækker sprog vurderingsresultater for børn, der har gået i et dagtilbud i Favrskov Kommune.

Sammenligning af sprog vurderingsresultater fra 2019 med resultaterne fra 2015 og 2017 er vanskelig, da der er ændret i procedurerne for gennemførelsen af vurderingerne og desuden kommet et revideret vurde-ringsmateriale. Med ovenstående forbehold har sammenligning af sprog vurderingsresultaterne over år især sin berettigelse som grundlag for dialog og refleksion både lokalt og mellem dagtilbud og skoler omkring sprogindsatsen. Derfor er det alene resultaterne for 2019, der fremgår af denne rapport.

De steder, hvor der er sprog vurderet fem eller færre børn, fremgår sprogscoren ikke af hensyn til anonymi-tet. Det betyder, at der af denne rapport ikke fremgår resultater fra de to institutionsenheder Børnehuset Trekløver og Voldum Børnehave, dvs. der i alt er resultater fra 26 enheder i 2019.

Sprog vurderingsresultater for 0. klasse i 2019

I nedenstående to tabeller fremgår det, hvordan resultater af sprog vurderinger af børn i 0. klasse, der har

¹⁵ På Præstemarksskolen, hvor der er rullende indskoling, sprog vurderes børnene efterhånden, som de starter i skole. Børnene testes individuelt med klassetesten.

gået i dagtilbud i Favrskov kommune, i 2019 fordeler børnene i de tre indsatskategorier. Resultaterne indeholder også vurderinger af to-sprogede.

Ligesom i ovenstående afsnit indikerer resultaternes farve, om de afviger fra den ovenfor beskrevne normfordeling ift. indsatskategorierne, hvor 5% af børn placerer sig i særlig indsats, 10 % i fokuseret og 85% i generel indsats.

Ud fra totalen i de to nedenstående tabeller fremgår det, hvordan børn i 0. klasse, der har gået i dagtilbud i Favrskov Kommune samlet set fordeler sig i de tre indsatskategorier. Sammenlignet med den normfordelingen er nedenstående resultater overordnet tilfredsstillende set i lyset af, at de to-sprogede indgår. Der er dog for nogle institutionsområder afvigelser fra normfordelingen, der kalder på særlig opfølgning i samarbejde med skolerne.

Tabel 10. Sprog vurderingsresultater for 0. klasser i 2019 - Talesproglige færdigheder

Talesproglige færdigheder	Sprogscore	Indsatsgruppe		
		Særlig indsats	Fokuseret indsats	Generel indsats
Hinnerup S/V	49,7	3,3%	10%	86,7%
Hinnerup N/Ø	48	2,1%	10,3%	87,6%
Hadsten opland	50,6	4,2%	12,5%	83,3%
Hadsten by	45,6	6,5%	18,2%	75,3%
Thorsø/Ulstrup/Hammel NV	45,3	8,5%	8,5%	82,9%
Hammel SØ	43,3	11,5%	11,5%	76,9%
Hadsten Børnehave	49,4	0%	9,1%	90,9%
Total dagtilbud	46,8	6%	11,7%	82,3%

Tabel 11. Sprog vurderingsresultater for 0. klasser i 2019 – Før-skriftlige færdigheder

Før-skriftlige færdigheder	Sprogscore	Indsatsgruppe		
		Særlig indsats	Fokuseret indsats	Generel indsats
Hinnerup S/V	51,8	6,7%	0%	93,3%
Hinnerup N/Ø	40,9	2,1%	16,5%	80,4%
Hadsten opland	49,4	4,2%	4,2%	91,7%
Hadsten by	49,6	5,2%	7,8%	87%
Thorsø/Ulstrup/Hammel NV	55,9	3,7%	4,9%	91,5%
Hammel SØ	49,7	5,1%	11,5%	83,3%
Hadsten Børnehave	43,0	0%	9,1%	90,9%
Total dagtilbud	49	4,2%	8,4%	87,2%

Sprogscoren i 0. klasse fremgår af bilaget *Nøgletal for kvalitetsrapport 2019-2020*, og her fremgår det, at der er stor spredning fra den enhed med den laveste sprogscore til den enhed med den højeste sprogscore. Også internt i institutionsområderne er der stor spredning i sprogscoren mellem enhederne. Dog skal det bemærkes, at sprogscoren i 0. klasse også indeholder resultater fra to-sprogede, og at scoren i enheder med en større andel af tosprogede derfor vil afspejle dette. Alligevel bør den store spredning både mellem og internt i institutionsområderne give anledning at drøfte den lokale sprogindsats og videndele herom mellem og i institutionsområderne.

Ved sammenligning mellem sprogscoren fra 0. klasse og sprogscoren for de tre-årige i nedenstående tabel ses en væsentlig lavere sprogscore i 0. klasse. Årsagerne hertil kan ikke entydigt forklares, men nedenfor ridses nogle af de forhold, der kan være medvirkede hertil.

Tabel 12. Sprogscore for hhv. tre-årige og 0. klasse i 2019

Sprogscore 2019	Talesproglige færdigheder	Før-skriftlige færdigheder
Tre-årige	58,2	60,6
0. klasse	46,8	49

Den årgang, der startede i 0. klasse i 2019, er den første årgang, der har været gennem sprogindsatsen Klog på sprog (Uffes Ugletime) som tre årige. Noget tyder dog på, at effekten heraf ikke varer ved indtil 0. klasse. Der kan være flere årsager her til. Dels kan det skyldes kvaliteten af de gennemførte forløb, dels hvordan der følges op på indsatsen gennem barnets øvrige tid i dagtilbuddet og dels i hvilket omfang Uffes Ugletime har en afsmittende effekt på det sproglige læringsmiljø i øvrigt. Den sidste pointe understøttes af kvalitetsmålingerne i børnehavegrupperne og vuggestuegrupperne, der bl.a. viser, at der er forbedringspunkter ift. det sproglige læringsmiljø. Dette er uddybet under afsnit 2. *Kvalitetsmåling i dagtilbud.*

Når sprogscoren for de før-skriftlige færdigheder alligevel ligger lidt højere end de talesproglige færdigheder, kan det skyldes, at Uffes Ugletime specifik sætter rammen for at der arbejdes med denne del. Det kan dog også skyldes, at to-sprogede har de samme forudsætninger for at tilegne sig disse før-skriftlige færdigheder som dansksproglige børn, mens det ikke gør sig gældende for talesproglige færdigheder.

En anden faktor, der kan have betydning for børnenes sproglige kompetencer, når de starter i skole er den ekstra overgang, der er etableret i forbindelse med før-skoletilbuddet. Hvis ikke overgangen er tilrettelagt godt nok, og der er sammenhæng mellem de krav der stilles til børnene i hhv. dagtilbud, førskole og skole, så børnene kan opleve sig som kompetente i overgangen, kan der ske kompetencetab. Det stiller krav til et tæt og forpligtende samarbejde mellem dagtilbud og skole omkring overgangen og tilrettelæggelse af indholdet i førskoletilbuddet. Det er et arbejde, der allerede er godt rammesat, men som kalder på en løbende forbedring med afsæt i de hidtidige erfaringer. Af den grund er der som et nyt tiltag planlagt et fælles ledermøde i august 2020 mellem dagtilbud og indskoling, hvor samarbejdet omkring børnene i overgangen og sammenhængen mellem tilbuddene, bl.a. omkring sprogindsatsen, er på dagsordenen. Disse ledermøder vil fremover blive afholdt halvårligt.

I kvalitetsrapporten for 2017-2018 blev der sat en målsætning om, at der frem mod 2020 skulle sigtes mod, at resultaterne både ved sprogvurderingen af de treårige og i 0. klasse skulle holde sig inden for normfordelingen i de tre indsatskategorier.

Tabellerne 8-11 i ovenstående to afsnit viser, at der mindre afvigelser i fordelingen i indsatskategorierne ift. det den to-sprogede norm tilsiger. Men set i lyset af, at også resultater fra to-sprogede og børn med dansk og et andet sprog indgår, vurderes det ikke at kalde på yderligere handling.

Opfølgning på sprogscore

Målsætning

Frem mod 2022 skal der sigtes mod, at resultaterne både ved sprogvurderingen af de treårige og i 0. klasse holder sig inden for normfordelingen i de tre indsatskategorier.

Opfølgning

I alle institutionsområder skal sprogvurderingsresultaterne drøftes lokalt og i samarbejde med skolerne, så sprogindsatsen kan justeres efter behov

De enheder, der ud fra sprogvurderingen af de tre-årige eller i 0. klasse har en score under 50, skal udarbejde en handleplan for sprogarbejdet. Handleplanen skal tage udgangspunkt i sprograpporten i Hjernten&Hjertet samt kvalitetsmålingen. Handleplanen skal kvalificeres i dialog med den lokale tale-hørelærer.

Som en del af Strategi for sprog, læsning og skrivning, som Børne- og Skoleudvalget godkendte i maj 2016, skal der hvert efterår afholdes evalueringssamtaler mellem dagtilbud og indskoling omkring børnegruppen, der er startet i skole til august. Som en del af evalueringssamtalen skal resultatet af sprogvurderingerne drøftes med henblik på at justere sprogindsatsen samt at skabe sammenhæng i indsatsen mellem dagtilbud og skole.

4.6 Motorikvurderinger

Børns sproglig og motoriske udvikling hænger uløseligt sammen. Forskning viser, at de mindste børns motoriske udvikling har stor indflydelse på udvikling af sproget. Gode motoriske færdigheder er desuden af stor betydning for børns sundhed og fysiske og psykiske trivsel, da gode motoriske færdigheder er en forudsætning for deltagelse i leg og fysisk aktivitet, og det er med til at styrke barnets trivsel, selvværd og sociale relationer. Derfor er det væsentligt at kigge på dagtilbuddenes understøttelse af børnenes motoriske udvikling, når kvaliteten af dagtilbuddene skal vurderes.

Siden januar 2018 har der været igangsat en tværgående motorisk indsats fra 0-10 år, hvor sundhedspleje, dagtilbud, skole og PPR har arbejdet målrettet med at videreudvikle lærings- og bevægelsesmiljøer, der understøtter børns motoriske udvikling, og motorikvurderinger af alle børn.

Indsatsen skal medvirke til en systematisk opsporing af børn i almenområdet, der ikke trives eller udvikler sig som de skal. Den sammenhængende motorisk indsats for børn i alderen 0-10 år, skal sikre en kvalificeret indsats for børn med motoriske udfordringer og skal medvirke til at skabe et fælles sprog om børns motoriske udvikling på tværs af sundhedspleje, dagtilbud, skole og PPR.

Ligeledes understøtter indsatsen Børne- og ungepolitikken herunder bl.a. temaerne Motiverende lege- og læringsmiljøer for alle og Sunde børn i sunde rammer, ved at indsatsen ud over det individualiserede perspektiv (den individuelle motorikvurdering), også sætter rammerne for at forbedre det almene bevægelsesmiljø.

Målet for indsatsen er, at alle børn i Favrskov Kommune skal blive så motorisk dygtige som muligt. På dagtilbudsområdet gennemføres der motorikvurderinger af alle toårige og fireårige med redskabet Rambøll Motorik. Vurderingen er baseret på hverdagsobservationer af barnet, og tager udgangspunkt i seks tematikker, der alle er betydningsfulde i arbejdet med børns motorik. Tematikkerne er valgt ud fra forskningsbaseret viden om børns motoriske udvikling og hvilke grundmotoriske færdigheder, barnet har

brug for at mestre, før nye og mere komplekse motoriske færdigheder kan opnås. Herudover er tematikken "bevægelsesglæde" medtaget, da undersøgelser viser, at børns motivation og glæde ved bevægelse, er afgørende for motorisk udvikling.

På baggrund af vurderingen inddeles børnene i nedenstående tre kategorier, der bl.a. angiver hvilken opfølgning der skal være ift. det enkelte barn.

Grøn	Hvis alle fem motoriktemaer har en gennemsnitsscore på 3,5 eller derover.
Gul	Hvis der er en eller flere motoriktemaer, der har en gennemsnitsscore mellem 1,5 og 3,4
Rød	Hvis der er to af de fem motoriktemaer, der har en gennemsnitsscore under 1,5
Bevægelsesglæde er motorikvurderingens sjette motoriktema, og vurderes i resultatet på en skala fra grøn til rød. Barnets bevægelsesglæde er vigtig at bruge som supplement i den samlede vurdering af barnet.	

Børn i **grøn position** har en alderssvarende motorisk udvikling, og deres fortsatte udvikling understøttes gennem den generelle motoriske indsats, der er i det almene pædagogiske læringsmiljø.

Børn i **gul position** drøftes ud fra en faglig helhedsvurdering i dagtilbuddet, og der tages stilling til, om der skal ske yderligere inddragelse af fagpersoner fra PPR. Der udarbejdes handleplan og iværksættes målrettet indsats. Børn i gul position genvurderes efter tre måneder. De fleste børn i gul position beskrives som 'motorisk uøvede', men der kan også være tale om 'motorisk usikre' børn.

Børn i **rød position** drøftes på netværksmøde på baggrund af indstilling til PPR. Der udarbejdes handleplan og iværksættes målrettet indsats. Børn i rød position genvurderes efter tre måneder. Børn i rød position beskrives som 'motorisk usikre'.

Inddelingen i kategorier er ikke en del af redskabet Rambøll Motorik, men en inddeling Favrskov Kommune har udarbejdet som en del af indsatsen Motorik og Bevægelse. Inddelingen baserer sig ikke på et normstudie, da redskabet var nyt ved påbegyndelsen af projektet, og rummer derfor endnu en grad af usikkerhed. Baseret på de hidtidige vurderinger kan det tyde på, at lidt for mange børn ender i den gule kategori. Ved genvurderinger ses det også at flere børn rykker sig til grøn position, hvilket vurderes at være et udtryk for at mange af børnene i gul position blot var motorisk uøvede og ikke motorisk usikre.

I nedenstående tabel ses hvordan motorikvurderingerne af børn på to og fire år fordeler sig i indsatskategorierne i 2019.

Tabel 13. Motorikvurderingsresultater i 2019

2019	Grøn position		Gul position		Rød position		Ikke vurderet		I alt
2 års vurdering	341	62%	122	22%	0	0%	88	16%	551
4 års vurdering	283	52%	208	39%	0	0%	50	9%	541

Nyere internationale og nationale studier og artikler på området anslår, at cirka 6 % af børn er motorisk usikre uden anden neurologisk eller fysisk årsag hertil, og op til 15 % af en årgang i indskolingen har enkel-

te eller flere motoriske vanskeligheder, og vil falde under kategorien motorisk uøvede¹⁶. Med forbehold for at der i ovenstående skema er tale om børn i førskolealderen, ville forventningen med afsæt i forskningen være, at omkring 21% af en årgang vil være i gul eller rød position. Af ovenstående skema fremgår det, at der for 4 årsvurderingen er tale om væsentlig flere. Dog ses det ved genvurderingen efter tre måneder, at der som følge af en målrettet indsats er mellem 40% og 50% af børnene i gul position, der har flyttet sig til en grøn position. Dette indikerer, at der for en stor del af børnene i gul position, er tale om mindre motoriske udfordringer, der kan håndteres med en kortvarig målrettet indsats, fordi børnene blot er uøvede.

I nedenstående tabel fremgår det for hvert institutionsområde, Hadsten Børnehave samt Dagplejen, hvordan motorikvurderingerne i 2019 procentvis fordeler sig i indsatskategorierne grøn og gul. Der var ingen børn i rød position i 2019.

Tabel 14. Motorikvurderingsresultater i 2019 fordelt på områder

2019	2 års vurderingen		Antal *	4 års vurderingen		Antal*
	Grøn	Gul		Grøn	Gul	
Hadsten by	34%	66%	38	52%	48%	81
Hadsten Børnehave	-	-	-	61%	39%	18
Hadsten opland	50%	50%	12	48%	52%	54
Hammel S/Ø	91%	9%	22	51%	49%	74
Hinnerup N/Ø	73%	27%	52	69%	31%	91
Hinnerup S/V	63%	37%	32	68%	32%	74
Thorsø-Ulstrup-Hammel N/V	43%	57%	21	54%	46%	99
Dagplejen	82%	18%	286	-	-	-
I alt	74%	26%	463	58%	42%	491

* Antal vurderede

Projektperioden for projektet Bevægelse og Motorik har løbet i to år, og en af de konklusioner, der er draget af projektet hidtil er, at en målrettet indsats med henblik på at understøtte barnets motoriske udvikling, hjælper barnet på vej til en alderssvarende motorisk udvikling (grøn position). Herudover tyder erfaringerne fra projektperioden på, at en målrettet og systematisk indsats skærper opmærksomheden på børns motoriske udvikling generelt og sætter sig spor i det almene bevægelsesmiljø i dagtilbud og skoler. I evalueringen af projektet anbefales det, at fortsætte indsatsen i en treårig forankringsperiode, hvor der i endnu højere grad bliver lagt vægt på at understøtte børns muligheder og lyst til bevægelse samt et styrket samarbejde med forældrene omkring indsatsen. I denne forankringsperiode vil der desuden blive vurderet hvorvidt der er behov for justeringer i kategoriseringen.

Opfølgning på motorikscore

Målsætning

Frem mod 2022 skal der sigtes mod, at der både ved 2 års og 4 års vurderingen ikke skal være institutionsområder med mere end 40% af børnene i gul kategori ved første motorikvurdering.

Opfølgning

I alle institutionsområder skal motorikvurderingsresultaterne drøftes lokalt mhp. at justere indsatsen. I drøftelserne skal det indgå, hvordan indretningen ude og inde sætter rammen for et motorisk udfordrende læringsmiljø. Det skal desuden drøftes, hvordan forældrene kan klædes bedre på og inddrages mere i indsatsen.

¹⁶ Danske Fysioterapeuter, Fysioterapi til motorisk usikre børn

De enheder, der på baggrund af 2 års- og/eller 4 årsvurderingerne har mere end 40% af børnene i gul kategori, skal udarbejde en handleplan for motorikindsatsen. Handleplanen skal tage udgangspunkt i motorikrapporten i Hjernen&Hjertet samt kvalitetsmålingen. Handleplanen skal kvalificeres i dialog med PPR.

4.7 Skoleudsættelser

Skoleparathed vedrører både børnenes evner, interesser og sociale adfærd. Derfor anses skoleparathed som en væsentlig parameter for kvalitet og succesfulde indsatser i dagtilbud, da det omhandler faktorer både ift. børnenes sociale og kognitive udvikling. En af hovedpointerne fra forskningen omkring skoleparathed er, at høj kvalitetsdagtilbud og tidlig indsats øger barnets skoleparathed¹⁷.

Dagtilbuddet skal medvirke til, at barnet bliver klar til at starte i skole det år, barnet fylder 6 år. Efter en individuel vurdering kan et barns skolestart udsættes. Det er skolelederen, der godkender en skoleudsættelse. Inden en skoleudsættelse godkendes, har der typisk været et længere forløb og tæt samarbejde mellem dagtilbuddet og forældrene, hvor der er arbejdet med barnets skoleparathed. Selvom årsagen til at et barn skoleudsættes ikke altid kan begrundes i dagtilbuddets indsats, vurderes det alligevel, at antallet af skoleudsættelser kan være en indikator på dagtilbuddets arbejde med at gøre børnene klar til næste skridt.

I nedenstående tabel fremgår det, hvordan fordelingen af andelen af skoleudsættelser er mellem institutionsområderne, og hvordan udviklingen har været fra 2015 til 2019. Ved sammenligning af andelen af skoleudsættelser mellem institutionsområderne er der stor variation fra 0,9 %¹⁸ i et område til 11,9 % i et andet. Forskellen kan dels være et udtryk for forskelle i børnesammensætningen, samarbejdet mellem dagtilbuddet og skolen og kulturforskelle mellem områderne i forhold til vurderingerne af børns skoleparathed. Det vurderes generelt at det er positivt, at andelen af skoleudsættelser er faldende, selvom det for nogle af institutionsområderne ikke er gældende.

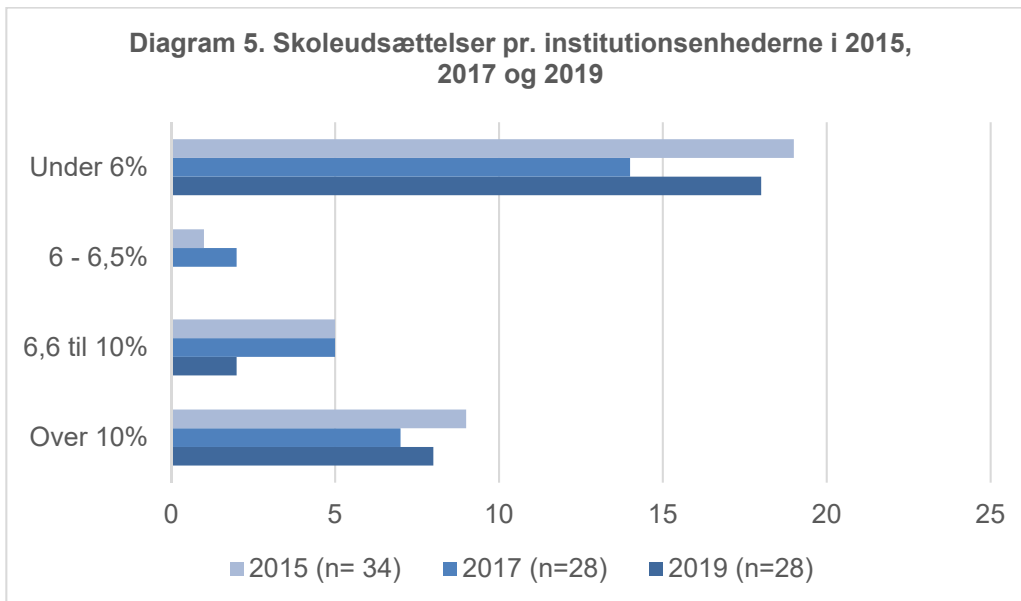
Tabel 15. Skoleudsættelser i %	2015	2017	2019
Hinnerup S/V	-*	1,16%	0,9%
Hinnerup N/Ø	-*	3,88%	5,7%
Hadsten opland	-*	5,88%	11,9%
Hadsten by	-*	4,53%	3,3%
Thorsø/Ulstrup/Hammel NV	-*	-*	5,1%
Hammel SØ	-*	-*	9,2%
Hadsten Børnehave	-*	5,26%	0%
Gennemsnit	6,5%	5,96%	5,4%

* Grundet ændret områdestruktur kan historiske data ikke vises for institutionsområdet.

I kvalitetsrapporten for 2017-18 blev der sat en målsætning om, at alle institutionsenheder skulle ligge under det daværende gennemsnit for Favrskov Kommune på 5,96. Af nedenstående diagram fremgår det, at der er 18 institutionsenheder, der ligger under 6% skoleudsættelser og ti institutionsenheder der ligger over. Heraf er der otte institutionsenheder, der har mere end 10% skoleudsættelser.

¹⁷ Kvalitet i dagtilbud – Pointer fra forskning, Danmarks Evalueringsinstitut, 2017

¹⁸ Resultat fra institutionsområdet Hinnerup S/V, hvor tre ud af fire enheder leverer børn til Præstemarksskolen, der har rullende indskoling. Den rullende indskoling betyder, at der principielt ikke er skoleudsættelser her.

Fra skoleåret 2017/18 er der ændret i proceduren omkring skoleudsættelse. Ændringen betyder, at der ved skoleudsættelse skal udarbejdes en handleplan, der beskriver, hvordan der skal arbejdes med de udfordringer, der er baggrund for skoleudsættelsen. Formålet med handleplanen er, at kvalificere indsatsen for barnet i det ekstra år i børnehaven. Børn og Kultur er i gang med at udarbejde fælles retningslinjer for skoleudsættelser, der skal medvirke til at skabe mere ens procedurer omkring skoleudsættelse på tværs af kommunen.

Opfølgning skoleudsættelser

Målsætning

Frem mod 2022 skal der sigtes mod at alle institutionsenheder ligger under det nuværende gennemsnit for Favrskov Kommune.

Opfølgning

De institutionsenheder, hvor andelen af skoleudsættelse ligger over gennemsnittet for Favrskov Kommune, skal det i samarbejde med den/de lokale skole(r) drøftes, hvilke tiltag der skal iværksættes for at nedbringe andelen af skoleudsættelse, så flest muligt børn bliver klar til at starte i skole, det år de fylder 6 år.

4.8 Formel kompetenceudvikling

Dagtilbuddene danner fundamentet for børns videre udvikling, læring og uddannelse, og der er mange og høje forventninger til den indsats dagtilbuddene skal levere. Forældre er naturligvis interesserede i, at deres børn trives og udvikler sig. Og der er generelt opmærksomhed på, at kvaliteten af dagtilbuddene og børns trivsel og læring har stor betydning for fremtidens samfund.

Ovenstående stiller store krav til fagligheden i dagtilbuddene hos det pædagogiske personale og ledelsen. De pædagogiske medarbejdere skal være opdaterede i forhold til evidensbaseret viden, metoder og indsatser, de skal arbejde målrettet og reflektere over deres praksis. Ledelsesteamet skal kunne organisere rammerne for en pædagogisk velfunderet praksis, og samtidig skal de agere strategisk i en politisk styret organisation og i et felt med stor politisk og samfundsmæssig bevågenhed. Ovenstående er afgørende for at lege- og læringsmiljøerne i dagtilbuddene understøtter børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse

bedst muligt. Derfor er kompetenceudvikling af både ledere og medarbejdere en væsentlig parameter for kvaliteten på dagtilbudsområdet. Denne pointe understøttes også af EVAs forskningsopsamling Kvalitet i dagtilbud, der peger på, at efter- og videreuddannelse af pædagogisk personale øger kvaliteten af det pædagogiske arbejde.

I Favrskov Kommune er der en målsætning om, at alle ledere for områder med direkte borgerkontakt skal tage en diplomuddannelse i offentlig ledelse (DOL). Alle områdeledere har gennemført eller er ved at gennemføre DOL og ligeledes er en stor del af de daglige ledere enten i gang med eller har gennemført DOL.

Herudover sker der løbende kompetenceudvikling af medarbejderne. De seneste års tværgående kompetenceudviklingsinitiativer er oplyst herunder:

- I 2017 og 2018 blev der gennemført et rotationsprojekt, hvor alle pædagoger tog et diplommodul i enten social inklusion, mediepædagogisk og didaktik eller ledelse af pædagogiske processer.
- I 2019 og starten af 2020 er der blevet gennemført uddannelse i den styrkede læreplan og evalueringskultur på diplomniveau for daglige ledere og dagplejepædagoger, tre læringsdage for faglige fyrtårne samt et ugekursus for alle dagplejere.
- I forlængelse af kvalitetsmålingen i børnehaverne i starten af 2019 er der igangsat et bredt kompetenceløft af medarbejdere i Teachers Talk, der er opkvalificerer medarbejderne ift. understøttelse af børnenes sprogudvikling. Ligeledes planlægges der i efteråret 2020 et kompetenceløft af alle pædagoger og medhjælpere ift. relationskompetence og samspil.

Det fremgår af nedenstående tabel hvor stor andel af hhv. ledere og medarbejdere på dagtilbudsområdet, der i 2015, 2017 og 2019 havde eller var i gang med at gennemføre formel efteruddannelse, hvilket vil sige på diplomniveau.

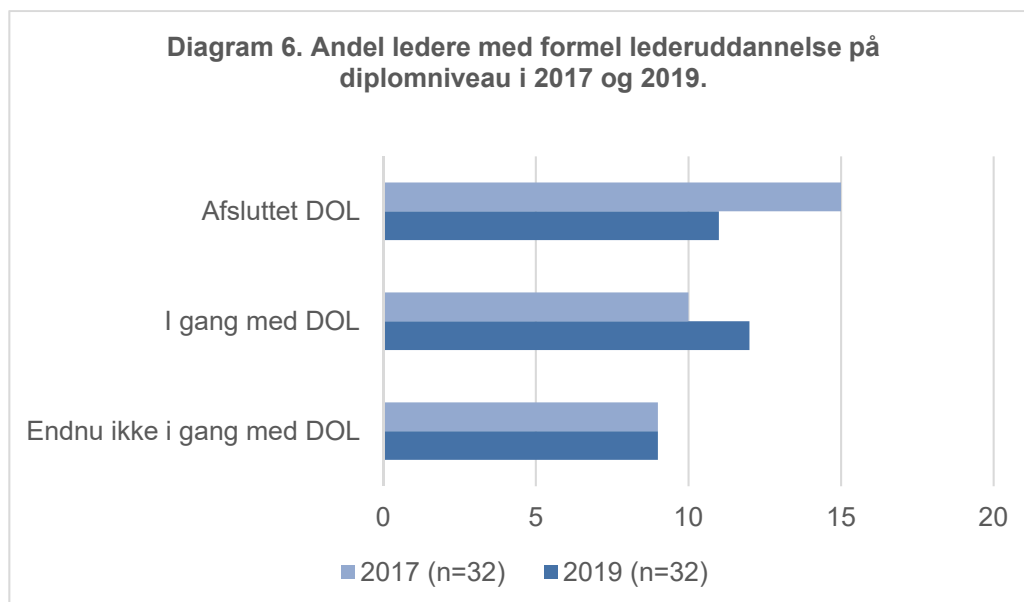
År	Ledere	Medarbejdere
2015	60,6%	5,7%
2017	78,1%	18,9%
2019	71,9%	25%

Af nedenstående tabel fremgår det, hvordan fordelingen mellem institutionsområderne er ift. andel af hhv. ledere og medarbejdere med formel efteruddannelse på dagtilbudsområdet.

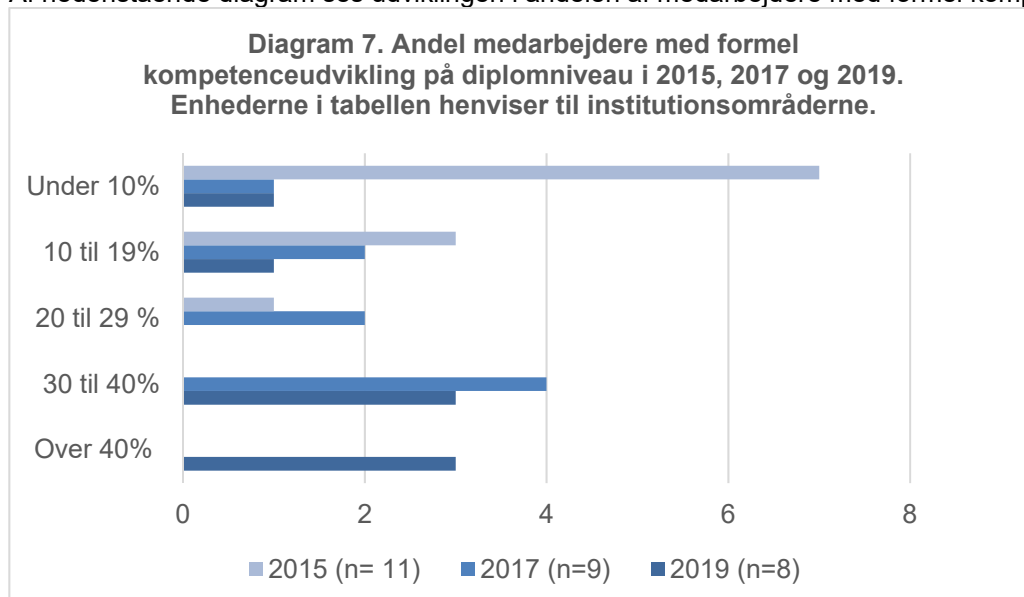
	Andel ledere med formel efteruddannelse	Andel medarbejdere med formel efteruddannelse
Hinnerup S/V	80%	34%
Hinnerup N/Ø	60%	35%
Hadsten opland	75%	50%
Hadsten by	75%	33%
Thorsø/Ulstrup/Hammel NV	100%	43%
Hammel SØ	50%	41%
Hadsten Børnehave	0%	14%
Dagplejen	100%	4,9%
Gennemsnit	71,9%	25%

I kvalitetsrapporten for 2017-18 blev der sat en målsætning om, at der frem mod 2020 er 25% af medarbejderne og 90% af lederne i alle områder, der har efteruddannelse på diplomniveau. Af ovenstående tabel fremgår det, at der siden 2015 er sket en markant stigning i antallet af medarbejdere med formel kompetenceudvikling på diplomniveau. I overensstemmelse med målet fra den forrige kvalitetsrapport har 25% af medarbejderne i 2019 kompetenceudvikling på diplomniveau inklusiv dagplejen. Ser man alene på daginstitutionsområderne er andelen væsentlig højere, hvilket også fremgår af ovenstående tabel. Der er tilbagegang i andelen af ledere, der har afsluttet DOL, hvilket er et udtryk for, at der i 2019 og 2020 har været en del udskiftning blandt de daglige ledere.

I nedenstående diagram ses udviklingen i andelen af ledere med lederuddannelse på diplomniveau fra 2017 til 2019.

Af nedenstående diagram ses udviklingen i andelen af medarbejdere med formel kompetenceudvikling.

Opfølgning kompetenceudvikling

Målsætning

At det frem mod 2022 fortsat er 25% af medarbejderne og 80% af lederne i alle områder, der har efteruddannelse på diplomniveau.

Opfølgning

Det skal drøftes i lederteamene og i forbindelse med lederudviklingssamtalerne, hvornår de ledere, der endnu ikke er i gang med DOL, kan påbegynde uddannelsen, eller om der er forhold, som gør det meningsfuldt at undlade at tage uddannelsen eksempelvis planer om at stoppe inden for en kortere periode.

5. Opfølgning på indsatsområder fra kvalitetsrapporten for 2017-2018

I forbindelse med behandlingen af den seneste kvalitetsrapport i maj 2018, besluttede Børne- og Skoleudvalget, at fortsætte de tre indsatsområder fra kvalitetsrapporten fra 2015/16. Herudover blev der tilføjet et fjerde indsatsområde, omkring udviklingen af lege- og læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i et børneperspektiv og med legen som grundlæggende. Nedenfor er det beskrevet, hvilke væsentligste initiativer der er gennemført under hvert indsatsområde.

5.1 Bevidste lege- og læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i et børneperspektiv og med legen som grundlæggende.

Dette indsatsområde har været omdrejningspunktet for dagtilbuddenes arbejde siden den nye dagtilbudslov og dermed vedtagelsen af den styrkede læreplan trådte i kraft 1. juli 2018. Det centrale i arbejdet er bl.a.

- et fælles pædagogisk grundlag med en række centrale elementer, eksempelvis leg, børnefællesskaber og et bredt læringsbegreb. Dette grundlag udgør forståelsen for og tilgangen til arbejdet med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i dagtilbud
- etableringen af et pædagogisk læringsmiljø hele dagen, for eksempel i rutinesituationer, planlagte aktiviteter og børneinitieret leg
- beskrivelser af de seks læreplanstemaer samt nye, brede pædagogiske mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring
- at den pædagogiske læreplan skal forholde sig til børn i udsatte positioner, forældresamarbejde om børns læring, sammenhængen til børnehaveklassen og samarbejdet med det omkringliggende samfund
- etableringen af en evalueringskultur i dagtilbud.

Til understøttelse af realiseringen af den styrkede læreplan er der i 2019 gennemført et kompetenceløft af daglige ledere og faglige fyrtårne i både daginstitutioner og dagpleje. Alle daglige ledere har taget et diplommodul i *Faglig ledelse, evalueringskultur og kvalitetsudvikling*, der uddannet faglige fyrtårne i *Evaluering og evalueringskultur* i alle institutionsenheder og dagplejepædagogerne har taget diplommodulet *Den pædagogiske læreplan og udvikling af læringsmiljøer i dagtilbud*.

Arbejdet med implementering af den styrkede læreplan har desuden været tæt koblet til projektet Fremtidens dagtilbud, som Byrådet afsatte midler til i fm. Budget 2018-21. Aktionslæringsforløb har dannet afsæt for afprøvning af bl.a. nye organisationsformer, nye pædagogiske tilgange og nye rammer for børns leg og

læring, som løbende har løbende har bidraget til implementeringen af de forskellige dele af det pædagogiske grundlag.

Herudover har kvalitetsmålingerne, som er beskrevet nærmere i afsnit 2. *Kvalitetsmålinger i dagtilbud*, været løftestang for arbejdet med udviklingen af lege- og læringsmiljøerne, hvor dagtilbuddene har fået en konkret måling og vurdering af kvaliteten af deres pædagogiske miljøer samt anbefalinger til praksisudvikling. Dette arbejde er blevet understøttet af puljerne til udvikling af lege- og læringsmiljøer, der indgik med 1,5 mio. kr. i Budget 2019-22 og med 750.000 kr. i Budget 2020-23. Udmøntningen af puljerne har været målrettet arbejdet med resultaterne fra kvalitetsmålingerne, og primært anvendt til udvikling af såkaldte interessecentre, der i kvalitetsmålingsværktøjet beskriver afgrænsede legeområder med bestemte formål.

5.2 Styrket tidlig opsporing og forebyggelse

I 2017 blev der igangsat et tværgående udviklingsarbejde til styrkelse af den tidlige og forebyggende indsats for børn og familier i udsatte positioner. Som en del af arbejdet med at styrke den tidlige og forebyggende indsats, er der gennem projektet *Trivsel i hverdagslivet* udviklet og afprøvet en ny model for afholdelse af tværfaglige møder omkring børn og familier i sårbare positioner. Målet med dette arbejde er at styrke det tværfaglige samarbejde omkring børn og familier i sårbare positioner.

Næste skridt i dette udviklingsarbejde er styrkelse af de almene inkluderende læringsmiljøer og fællesskaber, så de i højere grad er rustet til didaktisk og pædagogisk at rammesætte alle børns trivsel, udvikling, læring og dannelse. Dette arbejde er fortsat i planlægningsfasen og vil, når rammen for arbejdet er på plads, sætte retning for Favrskov Kommunes almene og specialpædagogiske miljøer i dagtilbud og skoler.

Dette arbejde er i tråd med intentionerne i Favrskov Kommunes Børne- og Ungepolitik for 2019-2022 – *'Børn og Unge der tør'*, som Byrådet vedtog i juni 2019 (pkt. 106). Politikken sætter en tydelig retning for det fremadrettede arbejde med børn og unge i Favrskov Kommune med særligt fokus på at udvikle kvaliteten af de fællesskaber og læringsmiljøer, som børn og unge indgår i.

5.3 Videreudvikling af den sproglige indsats

Den sproglige indsats på 0-6 års-området er et fortløbende udviklingsområde, hvor der løbende implementeres ny viden og målrettet følges op på om resultaterne er gode nok. Ved kvalitetsmålingen i børnehavergrupperne stod det bl.a. frem, at kvaliteten af dialogerne mellem de voksne og børnene kunne højnes, mens kvalitetsmålingen i vuggestuegrupperne viste, at kvaliteten af de sproglige miljøer kan forbedres.

Som opfølgning på resultaterne af kvalitetsmålingen i børnehavergrupperne, gennemføres der i foråret og efteråret 2020 kompetenceudviklingsforløbet Teacher Talk i daginstitutionerne, der udvikler tilgange til at fremme sprogstimulering i hverdagsituationer i dagtilbud. Det essentielle i tilgangen er, at optimere samtalerne i hverdagen med børnene.

Herudover er der lavet en kortlægning af evalueringssamtaler mellem dagtilbud og skoler omkring samarbejdet om sprogindsatser på tværs. Resultatet af denne kortlægning fremlægges på et fælles ledermøde mellem dagtilbud og skole i sommeren 2020 og skal bruges i den fremtidige justering af samarbejdet.

5.4 Sammenhængende motorisk indsats 0-10 år

I januar 2018 blev der igangsat en sammenhængende motorisk indsats for børn på 0-10 år. Indsatsen blev igangsat på baggrund af efterspørgsel fra det faglige personale om en fælles, faglig tilgang til at styrke bevægelse og motorisk udvikling hos børn og unge i Favrskov Kommune. Målet med indsatsen er, at alle børn i Favrskov Kommune bliver så motorisk dygtige som muligt. Indsatsen bygger på anbefalingerne i Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakke om fysisk aktivitet og indsatsen indeholder følgende delelementer:

- Tidlig opsporing og indsats i forhold til børn med motoriske udfordringer
- Screening af alle børn
- Stimulering af børns bevægelse og motorik i dagtilbud og skoler
- Udvikling af gode og indbydende bevægelsesmiljøer
- Samarbejde med forældre for at styrke børnenes motorik og fysiske aktivitetsniveau
- Samspil på tværs af sundhedspleje, dagtilbud, skole og PPR.

Siden januar 2018 er på dagtilbudsområdet gennemført vurderinger og genvurderinger af børn i 2 og 4 års alderen. Resultaterne af disse vurderinger indgår i afsnit 4.6 *Motorikvurderinger*. Sideløbende er der arbejdet med at styrke motorikindsatser for børn med særlige behov og generelt ift. opkvalificering af det almene lærings- og bevægelsesmiljø. Udmøntningen af puljen til udvikling af lege- og læringsmiljøer i dagtilbud, der indgik i Budget 2019-22 med 1,5 mio. kr., bidrog bl.a. til dette arbejde gennem flere projekter, der opkvalificerede de fysiske bevægelsesmiljøer i dagtilbuddene. For at fastholde indsatsen og løbende opkvalificere medarbejderne, er der desuden afholdt temaeftermiddage for sundhedsambassadørerne.

Det er besluttet at videreføre indsatsen til og med 2022 med henblik på en fast forankring af indsatsen. Der udarbejdes statusrapporter hvert år i foråret for at følge tal og udvikling af indsatsen.